The New York Pub Lib
476 Fifth Ave
C 19 1911

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 Grand st.
Brooklyn, New York.

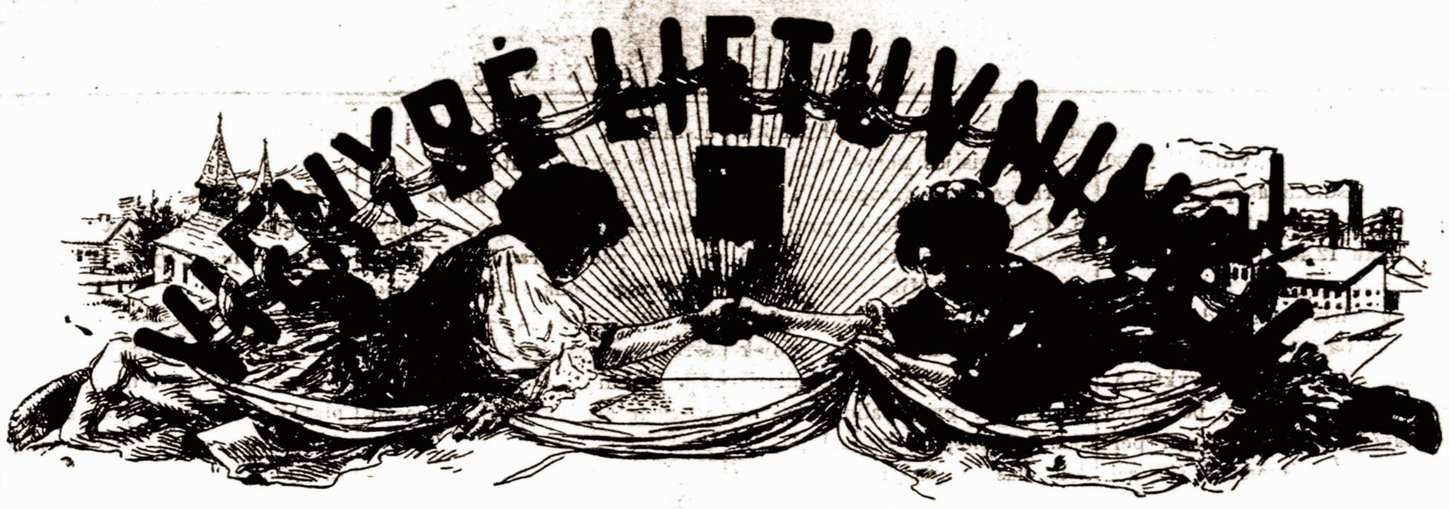

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York
Yearly subscription rate
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communication to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 Grand st.
Brooklyn, New York

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 50. Brooklyn, N. Y. 13 d. Gruodžio (December) 1911m. Metai XXVI.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

KO MUS McNAMARŲ BYLA PAMOKINO.

Nesenai Brooklyno Dailės Akademijoje, prof. Bliss Perry, skaitydamas lekcijų kursą apie amerikonų literatūros ypatybes, tarp ko kito pasakė, jog Amerikoje visuomenė susideda tik iš dviejų žmonių — brolių Jack'o ir Tom'o, arba — geriaus pasakius — iš 100 milijonų Amerikos gyventojų, vieni yra tik Jackai, o kiti jų broliai Tomai (Del parankumo męs Jack'ą vadiname tiesiai „Džeku", o Tomas tegul jau taip ir pasilieka „Tamu"). Anot Perry — tie Džekai yra visokios rųšies avanturistai, o Tamai — visoki idealistai. Džekas jau pirm kelių šimtų metų iš Europos keliaudamas Amerikon buvo pasigviešęs ant visokių avanturų: čia jis svajojo rasti gaujas žiaurių raudonkailių indijonų, giriose plėšriųjų tigrų, upėse viską rįjančių krokodilių, Kalifornijoje pilną žemę aukso sanguolių. Todel Džekas dieną vaikščiojo apsiginklavęs nuo galvos iki kojų, o ir naktį atsigulęs į lovą nabagas nedrįsdavo nusiimti nuo kūno ginklų. Priešingai gi Tamas, kuris vėliaus atkeliavo Amerikon, nebuvo toksai vikras, kaip jo brolis Džekas. Tamas, čia išsėdęs nuo laivo, išsiėmė iš pundo poperius ir bibliją. Su biblija jis ėjo valstija iš valstijos skiepydamas krikščionybę indijonams ir sakydamas pamokslus savo patvirkusiam broliui Džekui. Paskui Tamas ėmė studiuoti filosofiją mokslus ir žiūrėdamas į mėnulį pradėjo rašyti poeziją; tuom tarpu jis berašydamas girdėdavo, kaip jo brolio Džeko skerdžiami indijonai darydavo baisų triukšmą...

Tokia allegorija randasi ir lietuvių pasakose apie neteisingą muzikantėlį — lietuvišką Džeką, ir apie teisingą jo brolį — lietuvišką Tamą. Kaip žinome, mūsų muzikantėlis buvo labai gūdrus avanturistas, jam viskas sekdavosi. Bet jis buvo perdaug žiaurus, taip kad net savo teisingajam broliui akis išlupė už suteiktą bandutę. Užtai pasakos autorius muzikantėlį baisiai nubaudžia — jis tapo raganų suplėšytas, o teisingasis ant galo tapo laimingu. Bet prof. Perry amerikoniškų Džeko su Tamu dar nesutaiko. Jis sako, kad Džekai ir po šiai dienai Amerikoje gyvena tik avanturizmu, sensacijomis, triukšmu ir neteisybėmis. O ideališkasis Tamas veltui žiūrėdamas į mėnulį gieda dailias poezijas apie žmonių ateinančią lygybę ir meilę: Džeko ginklai tebetarška, šūviai tebebūbsi, bombos tebesprogsta; žmonių gyvastis taip pigios, kad amerikonai Džekai del menkniekio lažydamiesi stato savo gyvastį: „I bet you my life!" (aš dedu laižyboms savo gyvastį). Nebėra indijonų, tai avanturistai Džekai žūdo savo brolius baltuosius...

Džekų dvasė kiauriai visą amerikonų gyvenimą tebeviršija, ar męs imsime kapitalistus, jų didžiausius trustus, jų industrijinį lauką, ar tai męs imsime ir amerikonų darbo organizacijas. Tam labai skaistų pavyzdį davė praskambėjusi McNamarų byla, kuri pereitą savaitę taip tragi-komiškai ir tikrai džekiškai užsibaigė. Kas galėjo tikėti, kad darbo unijose atsiras tokie avanturistai Džekai, kurie delei švenčiausio darbo principo, imsis dynamituoti namus ir žūdyti žmones? Ir tam mažai kas tikėjo. Potam, kaip balandžio 20 d. š. m. Detroite areštavo James McNamarą ir Ortie McManigalą ir kaip balandžio 22 d. Indianapoliuje areštavo John McNamarą, darbo unijos ir visos Amerikos socialistai vienan balsan ėmė šaukti, kad McNamarai yra nekalti. Du milijonai organizuotų darbininkų „Amerikos Darbo Federacijos" galvas guldė už McNamarus ir surinko į jų apgynimo fondą $190,000, šaukta buvo: „Tik per mūsų lavonus prieisite prie McNamarų!" Ir vos tik broliai McNamarai patįs prisipažino prie užmetamų jiems žmogžūdysčių, tuojaus visi tie, katrie vakar šaukė ant „kapitalizmo šunybės", šian dien atsukė jienas į kitą kraštutybę. Dabar šaukia ir gi ant „kapitalizmo", kad jisai McNamarus papirkęs, kad jie esą „darbo išdavikai". Socialistai per „The Call' savo laikraštį visas bjaurybes karia ant „A. D. Federacijos" prezidento Gomperso, kad jisai „auklėjęs tokius dynamituotojus". Gompersas verkia ir skundžiasi esąs „prigautas". O minėtosios federacijos generališkas organizatorius, p. Calvin Wyatt draug su kitais darbo vadovais reikalauja, McNamarus pakarti ir sako patsai nesidrovėtų „užnerti ant jųjų kaklo kilpą"!... Ir tie patįs dabar McNamarų mirties reikalauja, kurie patįs bjaurisi mirties bausme ir nuolatos bado į akis Rusijai už korimą šiokių ar tokių...

Tokios pastebėtinos reakcijos ir tokie džekiški šokinėjimai nuo vienos kraštuties į kitą reiškia mūsų visuomenės — tariant amerikoniškos visuomenės persisunkimą avanturizmu. Niekuomet šitokios Džeko dvasės nerasime pas vokiečius, kurie leidžia gadynės kursui bėgti pačiam per save, kurie giliai galvoja ir tik su šaltu protu viską formuoja, kad išeitų kuogeriausia. Ir McNamarų byla pas vokiečius būtų išėjusi kitoniškai, — jie būtų pasakę: „je, palauksime ir pamatysime kas iš to išeis!" Vokiečiai mat tiki į savo įstatymus ir netaip aštriai žiūri į kitų žmonių, kadir kapitalistų darbus. Jie žiūri į žmones, kaipo į žmones; jie nuolatos prisiklauso ir ideališkojo Tamo išvedžiojimams, kad yra ant svieto *teisybė,* kuri augščiau stovi už Džekus ir Tamus ir kurią žmonės, rimtai eidami visuomet ant galo suranda. Yra ir pas juos koya už būvį. Kovoja ir pas juos luomai politikoje ir industrijoje. Bet niekuomet jiems neprisiėjo vakar šaukti po visą Vokietiją, kad žmogžūdys yra „kankintinis", o šiandien dar su didesniu alasu reikalauti, šitą „kankintinį" pakarti ir dar siūlyties net jam virvę ant kaklo užnerti! Tik Amerikoje šitas galima, — toje šalyje, kur žmonės persisunkę avanturizmu, o mažai blaivo protavimo.

Toli būdami nuo pagyrimo ar papeikimo visos McNamarų bylos — nes dar nežinia prie ko ji prives (toli gražu ji neužbaigta!), męs vienok norėtume savo vientaučiams priminti, kad jie šitokių atsitikimų veltui nepraleistų. Tai yra labai didelis pasimokinimas. Šita byla lietuvius ant tiek pasiekė, kiek mūsų agitatoriai ir mūsų laikraščiai suspėjo mus vientaučius priagituoti, kad šelptų „kankintinius McNamarus", kurie pasirodė beėsą darbo išdavikais ir žmogžūdžiais. Buvo surengta skaitlingi susirinkimai, buvo išlieta juose daug tulžies, buvo minių vai kščiota gatvėmis su transparantais, buvo siekta į vargšo lietuvio kišenę ir prašyta kvoterio ar pusdolerio „apgynimui mūsų brangaus McNamaro". O ant galo tas patsai McNamara, prastai pasakius, parodė visiems gailaširdžiams darbininkams tokią ilgą nosį, kokią jie vargiai kada-nors matė. Mūsų agitatoriams ir mūsų tiems laikraščiams, —kurie užuot žmones šviesti, bereikalingai juos maitino tulžimi — prisieis suvalgyti labai karti pigulka. Gerai, kad jie su ta pigulka pasigydys ir kitą sykį visuose gyvenimo apsireiškimuose ims viską rimčiau ir nuosekliau svarstyti. Bet negerai bus, kad jie šitus pigulkos kartumus drauge su „Call" ims spjaudyti ant kitų žmonių...

Kiekvienas pažangus judėjimas, podraug ir darbo unijų judėjimas yra liaudžiai brangus. Brangus jis yra ir lietuviams darbininkams. Bet lietuviai turi daug sunkesnį padėjimą už amerikonus darbininkus. Net ir unijose lietuvis darbininkas nieko nereiškia. Jis visur del savo tamsumo būna stumdomas. Kas geresnį darbą unijose pirmiausiai gaus? Tai airys ir žydas. Kas pirmiausiai neteks darbo būdamas unijoje? Tai lietuvis. Net ir praėjusio krizio laikuose, amerikonai darbininkai dar dirbo fabrikuose, net pyškėjo, tuom tarpu lietuviai senai jau vaikščiojo iš darbo išmesti. Lietuvis reikalingas tik piningams mokėti į uniją, o jau su darbu, — tai kaip Dievas duos. Ir tik tėnai lietuviai geriau unijose stovi, kur turi susitvėrę savo skyrius, — paveizdan galima imti tokius gražius skyrius tarpe Brooklyno siuvėjų. Aišku, kad ir unijose lošia didelę rolę žmonių tautystė ir jų tautiškoji vienybė, kurią labai gerai supranta Amerikos žydai ir airiai. Męs dar toli gražu neėsame ant tiek gabųs ir su šio krašto politika apsipažinę, kad galėtume savo tautystę paminti po kojų ir drąsiai paskandinti save svetimtaučių unijose. Nieko męs iš to nelaimėjame. Unijos yra geras daiktas. Bet daug geresnis bus, jeigu męs nesiskubinsime pasiduoti jų vidurinėn politikon, jeigu męs, kur galėdami, stengsimės tuoptis į savo lietuviškus skyrius, jeigu męs šalčiau žiūrėsime į svetimtaučių „vadovų" politiką. Kas pešasi McNamarų byloje? Tai airiai. McNamarai airiai dynamitavo namus ir fabrikus. McManigal airys juos išdavė. Burns'as airys su savo broliais detektivais juos visus sugaudė. Gompersas, McCormick, McLaren, Parks ir kita daugybė airių tai juos gynė, tai reikalavo pakarti. Jie veda savo kovas ir lietuvių nesiklausia. Jie veda kovas, kurios darbininkų judėjimą žemina ir žūdo. Ar reikia čia lietuviams kištis? Mūsų nuomone — nereikia. Męs turime prisižiūrėti į vokiečius, kurie taip abejutiškai McNamarų byloje užsilaikė ir visuomet taip užsilaiko. Kada vokiečiai išeis ant gatvių šaukdami: „Žiūrėkit, ko męs del darbininkų norim!", tai tada galėtų ir lietuviai išeiti. Lietuviai bėginėjo ant gatvių už McNamarus, o vokiečiai tada rengė milžiniškus protestus už ateivių varžymą ir sukrėtė visą Ellis Island, net ir Washingtono ponus. Matote, kame skirtumas tarpe mūsų ir vokiečių!...

Mūsų nelaimė yra, kad męs — anot D-ro Šliupo nesenai pasakytų žodžių Brooklyno prakalbose — esame minkšti, kaip tešla. Kas ką nori, tas tą iš šitos lietuviškos tešlos pasikepa, — „da ir gaiduką ant to kepainio užtupdo" — anot to paties D-ro Šliupo. Mums rodos, labai teisingai jis lietuvius apibūdino. Lietuvis perskaitęs brošiūrėlę ar kokio agitativiško laikraščia kurstantį pašaukimą, greitai ant to atsilieps su dūšia ir kūnu. Jis pilnai atsiduoda Džeko avanturisto ginklų patarškinimui. Tvirto galvojimo jisai neturi. Gailestingumas jo neišpasakytas. Jis svetimam atiduos nusivilkęs paskutinius marškinius, o kada jį patį gyvenimo speigos kankina, tai jis nesigėdys vienybėn tarp savųjų sušilti, bet su kitais draug keiks savo brolius arba tą nelemtąjį „kapitalizmą". Kapitalizmo dantįs mums visiems yra matomi. Bet męs negalime tų dantų išmušti, kada mūsų pačių rankos suknebę. Jeigu męs norime nors kiek būti naudingais kovai su kapitalizmu ir su sunkiomis gyvenimo sąlygomis, tai stengkimės kuokiečiausiai susilieti tautiškojon vienybėn, kuogeriausiai aprūpinti savo *šiandieninį* padėjimą kūniškai ir dvasiškai, kuomažiausiai rėkaukim, o kuodausiai dirbkim ramiam savo brolių švietimui. Ir tik tada męs būsime naudingi žmonijai, kada jausimės tarp savęs drungnus ir malonius santykius, kada priruošime apšviestus piliečius prie išbalsavimo geresnės draugijoje tvarkos. Ir toje „geresnėje tvarkoj" męs jausimės stipriais, laimingais ir prie visko gero prisiruošusiais. Neiškirs mums tada joki McNamarai tokių ilgų nosių ir nepaliks mūsų ant juoko, nes męs tautiškoje vienybėj turėsime didelę ir sąmoningą spėką.

PERŽVALGA.

// **Pirmutinis lietuvis aviatorius.** Mums štai ką rašo p. Jonas Morčiūnas iš Seattle, Wash.: „Pirmutinis lietuvis aviatorius, p. S. Vilkaitis, darė lekiojimo bandymus. Kelias minutes ore laikėsi ir laimingai nusileido; bet už kelių dienų mašina tapo sulaužyta. Buvo padarytas tam tyčia toks pavietis ant stulpų, o viršus apidengtas drobe, del pastatymo mašinos. Staigu užėjo viesulas ir nunešė kelias pėdas tą pavietį, mašiną sudaužė į mažas skeveldras. Mašina buvo kokio tęn kapitalisto iš Seattles. — Būtų malonu daugiau išgirsti tokių vyrų iš lietuvių, katrie interesuojasi tame darbe.— p. S. Vilkaitis baigęs Rusijoje komercijos mokslainę, taipgi lankęs S. Vals. Universitatę".

*

// **Kivirčai del encyklopedijos katalikiškumo.** Kaip žinome, Lietuvos kuningai buvo atsisakę rankas pridėti prie p. Olševskio rengiamojo encyklopediškojo žodyno, jog kai-kurie straipsniai būsią paimti iš katalikystei priešingų šaltinių. p. Jurgelionis „Draugijos" N58 paaiškina, jog šita kuningų baimė — nepamatuota, kadangi straipsniai bus sutaisomi labai bešališkai, ir jei kuningai nori, kad ir apie katalikystę būtų bešališkai aprašyta, tai jie privalo ne rankas pakratyti nuo šito darbo, bet patįs aktiviškai prisidėti. Kaipogi kun. Dambrauskas ir suvertė nuomonę. Jis dabar ragina ir kuningiją prisidėti. Pataria išrinkti tam tikrą lietuvių kuningų encyklopedijos redakciją, kuri suredys tam tikrus historiškus, filosofinius ir sociologiškus straipsnius, k. v. apie jėzuitus, protestantizmą, scholastiką, kantizmą, modernizmą, socializmą, revoliuciją, streikus, etc.

Nieko nereiktų turėti apie religijinius, na dar ir filosofinius straipsnius. Bet jau apie draugijinius, ergo sociologinius, pradėjus nuo modernizmo, baigiant... streikais, mums regis, kad bus bene plačiai apžiojamas kuningijos kąsnys, kurį ji vargiai galės

patogiai atkąsti ir sužėlėti; nes vargu bau rasis mūsų kuningijoje kompetentiškų traktatorių apie tokius dalykus, kuriems tankiai ji iš principo būna priešinga.

•

// **Dar apie Dr. K. Griniaus areštavimą.** Šiomis dienomis atvažiavęs Amerikon vienas iš mūsų sandarbininkų, iš Senapilės apygardės, išpasakojo smulkmenas apie areštavimą vieno iš mūsų įžymesnių veikėjų — Dr. K. Griniaus. Smulkmenos sutinka su ta žinute, kurią męs padavėm pereitame numeryj, būtent koks tęn žydelis atsinešė lietuvių ūkio parodon transparantą su nupieštu caro paveikslu ir parašu: „Bože, caria chrani!'' (Dieve, carą sergėk). Dr. Grinius pasibijojo, kad kas-nors iš neatsargios publikos neišsitartų ko-nors įžeidžiančio Rusijos valdoną, todel šito transparanto nepriėmė. Iš to reiktų išvesti, kad žydelis bene buvo tyčia pasiųstas, kad paspęsti lietuvių veikėjams žabangus. Kaip matome, į tuos žabangus vieną ir pagavo. Nors tai labai menkas prasikaltimas ir tas „prasikaltimas'' padarytas su geru noru kaip lietuvių parodai taip ir valdžiai, vienok D-rą Grinių sako laiko kietai uždarę, pagaliaus pakol kas nei jo žmonai prieiti neleidžia nei kaucijos lengvai uždėti nepriima.

•

// **Kningų ir laikraščių siuntėjams žinotina.** „Lietuvos'' N 49 rašo p. Patyręs apie Lietuvon siuntinėjamus laikraščius ir kningas. Tankiai būna girdėtis skundai, jog siuntiniai nedaeina į vietą. Lengvai išaiškina, jok tokie siuntiniai nebeišeina gyvi iš cenzūros kanceliarijų. Priežastis dažnai būna šitokia: siuntėjas sudeda vienan siuntinin po keletą kningelių. Tarpe „nekaltų'', būna ir „kaltų'', ir delei šių pastarųjų cenzūra neperleidžia viso siuntinio. Tas-pats yra ir su laikraščiais. Prie vidutiniškai „karštų'' laikraščių, siuntėjas įvynioja ir „raudonai karštus''. Na, tada ir visi laikraščiai sudega, iki daeina į cenzūros rankas. „Lietuvos'' sandarbininkas iš savo prityrimo tai rašo, ir pataria visokius spausdinius siuntinėti atskiruose viturėliuose. Tiesa, daugiau tai bus kaštų, bet sveikiau išeis patiems siuntiniams. Podraug pataria taip suvynioti siunčiamus laikraščius, kad lengvai galima būtų numerį ištraukti iš inmauties.

• — — —

// **Ne baimės, bet pavyzdžių mums reikia.** „Jaunimo'' num. už lapkritį p. Vidūnas nurodo, jog negerai yra vadovautis su baime. Jis norėtų pasakyti, jog ir lietuviai gyvena tik baime: vieni bijosi rusų valdžios įstatymų, kiti bauginasi pragaro kančiomis, treti namie išauklėjami po rykštės baime (ir tie skaitosi geriausiai išauklėtais!), dar kiti išėję svietan bijosi kitų žmonių, bijosi bedarbės, bijosi rytdienos, bijosi lokauto, bijosi boykoto — ir ko mūsų žmogelis nesibijo! Tokia baimė tik žūdo žmones. Mums reikia vilties į geresnę ateitį, džiaugimosi augštesne gyvybe ir sekimu puikių, augštų pavyzdžių. „Augštesnėji, žmoniškesnėji mūsų gyvybė turi būti kaip saulė, kuriospi linksta augmenis... Kiekvienam turi būti jo gyvybės versmė tokia-pat saule. Gyvybės viliojami tegalime gyvesniais pastoti. Ne baimės varomi, ne gąsdinami. Tokiu būdu gyvesniu būti, yra ir geresniu, doresniu, tobulesniu būti''.

•

// **Tautos Namo fondas.** Lietuvių Mokslo ir Dailės draugijų sumanytasai Tautos Namas Vilniuje, kaip praneša „Vilties'' N130 to fondo išdininkas p. A. Vileišis, turi savo fonde tuomtarpu surinkęs jau 12,405 rub. ir 51½ k. Tai nemaža plyta ir net sakysim yra jau tvirti šitam dideliam sumanymui pamatai. Jeigu dar kas iš veiklesnių lietuvių atvyktų Amerikon ir pavažinėję per mūsų vientaučių kolonijas, gerai perstatytų mūsų visuomenei šitą reikalą, beabejonės fondą amerikiečiai dapildytų ir pradėta būtų statyti mūsų Tautos Namas, kuriame talpinsis mūsų nacionalinis archivas, kningynas ir muzėjus. Ir jeigu kas iš mūsų veiklesnių vientaučių ketintų tuo tikslu Amerikon atvykti, tai privalėtų dabar pasiskubinti, iki neužėjo sunkymečiai ir bedarbės, kurios paprastai per kiekvienus Amerikos prezidento rinkimus čia pasirodo. Jeigu neatvažiuotų dabar, tai geriau kad nei nemįslytų iki 1913 metų pavasario.

•

// **Lietuvio dailininko pašalpa.** Gabus ir jaunas mūsų dailininkas p. J. Šileika, nors neatsišaukia į visuomenę išmaldų, kad jį šelptų esantį sunkiose ir vargiose aplinkybėse, vienok vertėtų mūsų turtingesniams vientaučiams jo neapleisti. Gražų pavyzdį davė chicagiečiai, kaip mums rašo: „Sušelpimui J. Šileikos, kuris pirmiaus mokinosi Chicagoje, Dailės Institute, o dabar randasi Muenchene, Bavarijoje, — chicagiečiai sumetė: J. Tananevičius $5, Dr. A. Zimontas $5, Dr. A. Graičiūnas $5, F. Golubickis $5 ir K. Kasputis $2, o kun. M. Kriaučiūnas davė veltui bažnytinę salę, sulošti Šileikos benefitui kokį veikalą ir visą gryną pelną pasiųsti jam. — Didžiai tame darbe prisideda ir žinoma amerikietė veikėja, p-lė McDowell''.

•

// **Perdaug pas lietuvius pavydo.** Išėjusiame Waterburio „Aido'' num. už groudį, įžengiamajame straipsnelyj randame gana tikslingai nurodoma, jog pas lietuvius viešų darbininkų kasdieną dauginasi, bet nelaimė, kad męs dar nemokame nusivalyti barbariškų liekanų — pavydo. Konkurenciją varome tarpe dviejų žingsnių, o nematome, kad tūkstančiams iš mūsų veikėjų yra neapimami darbo laukai. Bet „Aidas'' su vilčia pavyduoliams pasako: „Ne, brolužiai, negalite atimti (nuo kitų veikėjų), ką atimti negalima! Jųs galite trukdyti, jųs galite kenkti, jųs galite apkalbėti, jųs galite niekinti, bet visi jūsų darbai niekas daugiau, kaip tik juoda trumpa jūsų gyvenimo valandėlė''.

•

// **Amatų mokslo jieškantems.** Kitoje vietoj skaitytojai ras pranešimą iš Highland Park College, mieste Des Moines, Iowa valstijoje (vakaruose). Tų apygardžių jaunuomenė, kuri nori prasimokinti amatų, galėtų susirašyti ant paduotojo tęnai adreso ir stengties į šitą kolegiją dasigauti, nes kaip rašo — tęn gana būtų prieinamos lietuviams išlygos.

•

// **Šmeižikų kalėdos.** Lietuvių tarpe šmeižikai, išvyti iš kitų laikraščių, susispietė p. Baltrušaičio „Dilgelėse''. Kad atsižymėti kuo nepaprastu prieš kalėdas, apšmeižė žinomą dainų lauke veikėją, p. L. Ereminą, iškoliodami „skebu'', o „Birutės'' leidėją, p. Vanagaitį... „arklevagiu''! Tai bent juokai ir satyra!..

•

// **Pranašanja „džiabų''.** Iš tikrų šaltinių sužinojome, jog p-lė M. M. Račiūtė, S. L. A. Konstitucijos Komisijos narys, rašo savo „gerbjamiems draugams'', jog S. L. A. konstitucijos projektas nėsąs darbu konstitucijos komisijos, o tiktai Mikolainio ir Račkausko, todel Račiūtės nuomone, neką skiriasi nuo Laukio projekto, tik ką esą kalba populiariškesnė, bet principaliniai klausimai ėsą tie-pats. Todel p-lė R. kuopoms rodinėja palūkėti su protestais prieš konstitucijos projektą, idant paskiaus vieną „džiabą'' padaryti. Pranašauja, jog „protestų bus'', ir jog kritikuojant konst. projektą prisieitų veik visą naują projektą parašyti. Priegtam p-lė Račiūtė, kaipo Konst. Kom. narys, skaito savo darbą bergždžiu likusį.

Stebėtis reikia iš p-lės Račiūtės delei tokių kurstančių rasinėjimų ir tikslinių iškreipimų, būk S. L. A. dabartinė konstitucija yra tik p. Laukio projektu. Visiems yra žinomas faktas, jog S. L. A. 24-tas seimas legališkai buvo išrinkęs Konst. Komisiją, kuri su p. Žyvatkausku (tuomlaikiniu ir dabartiniu) Susiv. prezidentu parengė dabartinę konstituciją angliškoje kalboje, kurią p. Laukis tik vertė į lietuvišką kalbą ir delto neteisingas p. Laukiui prikišimas, kaipo ir tyčiomis daromas suvedžiojimas kuopų. Ir aišku, jog p-lė Račiūtė turi mierį sukurstyti kuopas prie protestų ir „džiabų'' — tai yra atmetimo konstitucijos projekto, idant palikti dabartinę Susiv. konstituciją, kurios pertaisymo reikalavo visi nariai! Račiūtė bent sakosi pildanti žmonių valią, kaip bepildydama tą valią balamuitija Susiv. nariams ir sėja disorganizaciją, vietoje harmoniško darbo, kokį pasiėmė atlikti ant 26 seimo. Matyt, ji pasiryžo eiti pėdomis Klembaucko, Bagočiaus ir Raulynaičio, rašydama „draugams'' klaidingus nurodymus?

Ant galo vieno męs geidžiame, o tai yra, idant p. Račiūtės panašųs rašinėjimai liktųsi bergždžiais, idant pas Susiv. narius imtų viršų sveikas ir šaltas protas.

IŠ VISUR.

× **Delei provokatorių.** Francijos parliamente Paryžiuje buvo pareikalauta, kad valdžia surašytų ir apskelbtų visus šnipus ir provokatorius, kurie kelia jeibes tarpe francūzų darbininkų ir Rusijos išeivių. Tačiaus didžiuma balsų tas reikalavimas buvo atidėtas kitam laikui. Visgi šitas labai sujudino visus provokatorius, nes mato, kad apie juos pradėta teirauties, o kokią gražią dieną gal ir išves juos ant gatvės.

× **Sarra Bernar**, garsinga artistė ir 60 metų senukė, pasiryžo dar sykį ištekėti, už 36 metų artisto. Sarra Bernar ima šliubą, nežiūrėdama ant protestų savo sūnaus, kuriams mat dingsta motinos surinktasis turtas.

× **Anarchistų pogromas.** Kopenhagoje, į danų socialdemokratų laikraščio redakciją įsiveržė 6-ši syndikalistai-anarchistai, ir rėkdami: „Jųs socializmo pardavikai!'' — sunaikino dokumentus, rankraščius ir išbarstė surinktas iš špaltų raides. Zeceriai ir sandarbininkai visi išbėgiojo.

× **Areštavo raudoną orlaivį.** Varšavoje buvo šioks juokingas atsitikimas. Gatvėmis nešė į fabriką raudonai nutėpliotą aeroplaną. Paskui sekė krūva vaikiščių ir žioplių gauja. Tuojaus policija pamatė raudoną orlaivį — mat raudona spalva policijos akį labai atkreipja — ir areštavę aeroplaną pristatė nuovadon. Tik paskui išsiaiškino nesusipratimas ir orlaivis tapo paliuosuotas.

× **Paveikslų vogimo mada.** Nespėjo nutilti, atbalsis apie pavogimą garsaus paveikslo „Mona Liza'' iš Paryžiaus muzėjaus, kaip štai Florencijoje pavogė kitą garsų paveikslą piešėjo Anželiko „Fra Beato''. Paveikslas nurodo Madonną, aplinkui su angelais. Sulyg dailės gražumu šis paveikslas yra nemenkesnis už „Mona Liza''. O vagilių dingo ir pėdsakos.

× **Chinų reformos.** Pekino konstitucijinė palata, kad pasirodyti revoliucijonieriams savo veiklumu, nutarė įvesti priverstiną visiems chinams nusikirpimą kasų ir podraug įvesti visame sviete — apart Rusijos — vartojamą gregorianiškąjį kalendorių-metskaitlį.

× **Indusai sveikina Anglijos valdoną.** Delhi, Indijoje, pribuvo Anglijos karalius Jurgis su karaliene Elže, aplankydamas savo pavaldinius. Indusų karaliukai ir diduomenė labai iškilmingai savo protektorių pasitiko. Apie pusę milijono indusų liaudies suplaukė pasižiūrėti ant tolimo savo valdono, apie kurį tik iš pasakų buvo girdėję.

× **Grasina išdynamituoti Pekiną.** Paskutiniu laiku chinų revoliucijonieriai pradėjo grumoti išdynamituoti sostapilę Pekiną. Penkios chinų provincijos nieko daugiau nenori girdėti, kaip tą, kad imperatorius atsisakytų nuo sosto. Respublikos reikalavimas po visą Chiniją auga vis didyn. Mat chinai baisiai nori išversti mandžų dynastiją, kuri apie 300 metų valdė chinus. Todel imperatoriaus ediktu šią savaitę tapo paliuosuotas iš vietos jauno karaliaus globėjas princas Čun, kuris buvo mandžas, o priimta dabar du globėju — vienas iš mandžų, kitas iš chinų tautos. Bet ir šitie nusileidimai maža ką sostui begelbsti.

IŠ RUSIJOS.

Moterįs advokatai. Dūmos teisių komisija užtvirtino „tautos liuosybės'' partijos projektą, kuriuomi visos Rusijos moterįs galės užsimti advokatūra. Didelis žingsnis del moterų!

Ginčai del Finlandijos. Jau trečia savaitė eina Val. Dūmoje ginčai apie naująjį įstatymą delei Finlandijos. Bar. Mejendorf, kad užganėdinti kairiuosius ir nenugąsdinti finų, įnešė įstatymui pataisymą, kad būtų nepajudintas finų seimas ir rinkimai į seimą. Bet ir tą pataisymą didžiuma šovinistų atmetė. Todel regis einama prie visiško Finlandijos įstatymų išardymo. Pagaliaus girdėti, kad Finlandija iš viešpatystės būsianti paversta į rusų kariuomenišką apskritį.

Lopuchinui amnestija. Girdėtis, kad greitu laiku būsianti suteikta amnestija (dovanojimas kalties) A. Lopuchinui, kuris iškėlė darbelius garsingo provokatoriaus Azevo.

Kuprinas serga. Labai sunkiai susirgo rusų rašytojas Kuprinas. Daktarai net abejoja ar jisai pasveiks.

XX-jo amžiaus prigavikas. Peterburge areštuota dvarponis Poplauskis, kuris po įvairiais vardais save apdrausdavo apsaugos draugijoje ir sujieškojęs kokį ligonį — „pasimirdavo''. Tokiu būdu jisai prigavingai atsiėmė „posmertinę'' iš kompanijos. „Urbek'' 15,000 rub. ir net iš amerikonų kompanijos „New York'' 35,000 r. — Rusijos avanturistai neapsileidžia amerikonais!

Šunįs suėdė kūdikį. Homelyj anstolis Medviedev, eidamas gatve pasitiko bėgantį šunį, kuris dantyse nešėsi kūdikio kojukę. Sugavus šunį išsiaiškino, jok šunįs buvo atradę daržinėje pakavotą kūdikį, kurį kokia tęn iš Černigovo atvažiavusi mergina pagimdė ir nudaigojo.

Jaunuomenės saužūdystė. Laikraštyj „Nedielia'' aprašoma, kaip labai platinasi tarpe jaunuomenės saužūdystė. Ypač žūdosi moksleiviai. Iš 735 saužūdysčių jaunuomenėje, pastaruoju laiku buvo 420 ypatų iš moksleivių, vaikinų ir mergaičių. Akyvos priežastįs: 62 nusižūdę del neišlaikymo egzamenų, 19 — del pagrasinimo prašalinimu, 6 — bijodami bausmės; 6 — negalėjo su laiku įnešti mokesties, 2 — neiškentė įžeidimo nuo mokytojaus, ir tt. Vienas aišku, kad rusų jaunuomenėje nėra stipro pobūdžio, kaip va pas amerikonus.

Kišenevo riaušės. Netoli iščia būrys kaimiečių užpolė, sumušė ir į prūdą pusgyvius sumetė urėdninkus ir matininką, kuris matavo servitutų žemę, už kurią kaimiečiai bylinėjasi su milijonierium Vartiku. Pasipylė dabar kratos ir areštai. Suimta 40 žmonių, o 60 kaimiečių išbėgo iš namų į Ungen apygardę.

Labjau prižiūrės valsčių mokyklas. Švietimo ministerija išsiuntinėjo pradinių mokyklų direktoriams cirkuliarius, kuriais prisako direktoriams tankiau lankytis po valsčius ir prižiūrėti, idant mokyklose būtų nustatyta mokslas sulyg viešpatystės gyvenimu, ir sulyg rusų tautos tradicijomis — „viera i predannost prestolu i otečestvu'' (tikyba ir atsidavimas sostui ir tėvynei).

Nepaiso finų protesto. Finlandijos senatas paliko be pesekmės adresą ir prašymą dviejų finų parapijų: Nauja Kirkė ir Kiuveneppe, kurių gyventojai protestavo už jų prijungimą prie Rusijos.

Arkliena madon. Neišpasakytas mėsos pabrangimas Peterburge, bėdinesnius žmones prispyrė griebtis už arklių mėsos. Įvairiose miesto dalyse atsidarė vien tik arklienos krautuvės. Pasidaugino net valgyklos, kuriose gamina valgį iš arklienos.

Iš Lietuvos.

VILNIUS. „Visuomenės'' N7—8 vėl konfiskuotas. Iš tikrų šaltinių girdėjome, kad „Visuomenė'' daugiau neišeis.

„Lud''. „Litwos'' redaktorius ir leidėjas M. D. Selvestravičius pranešė, kad nuo šių Naujų Metų, be „Litwos'', leis da vieną lenkų kalba dvisavaitį laikraštį vardu „Lud'' (liaudis), pašvęsta prastiems žmonėms — sulenkėjusiems lietuviams. Kaina metams busiant 2 rb., o jei prie „Litwos'', tik 1 rb.

Teismo Rūmai spalių 29 d. nagrinėjo kun. Šaparos bylą. Kun. Š. buvo kaltinamas už kurstymą lietuvių parapijonų prieš rusus ir prikalbinėjimą pravoslavų prie katalikystės, nelankyti rusų mokyklas ir t. t. Apskundęs buvo liaudies mokytojas Sabo ir dvar. Galovnia. Teismas kun. Šaporą išteisino, vadinas tų ponų skundai nepasitvirtino.

Veterinoriams vietos. Nuo 1912 met. pradžios į Kauno gub. būsią skiriami 10 veterinarijos gydytojų ir 2 veter. felčeriu. Algos gausią gydytojai po 1200 rub. metams, po 50 r. raštinės išlaidoms ir po 300 rub. važiuojamųjų piningų. Felčeriams skiriama po 3600 rub. algos metams ir po 100 r. važiuojamųjų piningų. Alga bus mokama iš taip vadinamos zemskos kasos. Tarnystė skaitysis valdiškoji, gydytojų 8-tos felčerių 14-tos klasės.— Tiek-pat veterinorių būsią skiriama į Gardino ir į Kuršo gub., o felčerių daug daugiau. Geistina būtų, kad tas visas vietas užimtų veterinoriai ir felčeriai, mokantieji vietinių žmonių kalbą.

V. D. atstovas P. Kuzma.

PUŠALOTAS, Pan. pav. Artinas pabaiga šių metų, o su jais kartu ir užsakymas laikraščių, taigi mūsų kamendorius (Vanagas) pradėjo rūpintis išanksto, kad išnaikinus „L. U.'' su „L. Ž.'' Kadangi jis pats išdalina laikraščius, tai paduodamas „L. U.'', pasako tam da pamokslą: tai tam pritinką skaityti, tai tam nepritinką, tai tam liepja pašluostyt... arba net išdurnija žmones, kam išsirašo „L. U.'', verčiau, sako tuos 3 rub. pragertų. Gražus pavyzdys, nieko sau. O da norima pas mus sumažinti girtuoklybė, čia pats kuningas apsigrįžęs ragina gerti. **Kazelis.**

VALKININKAI, Trakų pav. Parapija lietuviška ir žmonės tarp savęs kalbasi lietuviškai. Čia yra gydytojas lietuvis. Žmonės neišpasakytai džiaugiasi, kad su gydytoju gali kalbėti lietuviškai. Šiaip gi apšvietimas stovi labai žemai. Daugybė žmonių yra išėję Amerikon. Daug kas ir pagrįžo, piningėlių parsinešęs. Tik nelaimė, kad to piningėlio nemoka išmintingai sunaudoti, tai prageria, tai žydams sukiša, o paskui vėl eina Amerikon piningautų.

Petras.

SUDEIKIUOSE spalių 23 d. š. mirė kuningas Jurgis Klimanskas Sudeikių klebonas 53 m.

S. Valiukėnas.

PANEVĖŽYS. Mūsų mieste yra fabrikas vardu „Dūda ir bvė''. Jiji verpja, karšia vilnas, velia milus ir nudažo. Pradėjo dejuoti ir sako, kai tik nuvežus į fabriką būtinai reikia pasverti vilnos ar kt. **Jurių Smiltis.**

PANEVĖŽYS. Spalio 23 d. (šeštadienį) buvo lietuvių vakaras. Artistai mėgėjai vaidino „Švarkas ir Milinė''. Publikos atsilankė neperdaug.

Jurių Smiltis.

(„Liet. Ukin.'')

ŠAKIAI, Suv. gub. Spalių 28 d. pastatė čia ant a. a. Edmundo Steponaičio kapų paminklą. Pa-

minklas labai gražus, padirbtas iš juodo šlipuoto akmens, ir Šakių kapinėse lygaus jam nėra. Jis puošia ne tik velionio kapą, bet galima sakyti ir visą kapinyną. Vienoje pusėje paminklo prie-pat viršaus indėta velionio fotografija, kiek žemiaus lyra ir parašas: „A. A. Edmundas Steponaitis gimė vasario 28 d. 1892 m., mirė rugpjūčio 19 d. 1908 m.'' Antroje gi pusėje šios originalinės velionio eilės:

„Kad aš turėčiau tvirtą valią,
Kad širdį degintų ugnis, —
Kaip švelniai vesčiau aš į kelią
Tuos, ką pakliuvo į usnis!..

Su kokia meile jie auklėtų
Kad duotų lyros akordus,—
Su kokia meile jie aklėtų
Žmogaus geruosius jautimus!..''

Ant dešinio šono apačioje paminkladirbio, matyti kokio tai lenko, dar parašyta „Kowno T. Martusewicz''.

Paskutiniaisiais metais, jau spaudą atgavus, ta nemielaširdingoji giltinė nukirto ir paguldė į kapus nemaža jaunų lietuvių, kurie visas savo pajėgas žadėjo aukoti tėvynei. Prie tų tai jaunose dienose nuvytusių talentuotų vyrų priskaitomas yra ir E. Steponaitis, nuo kurio ateityje daugel ko galima buvo tikėtis.

Mirus E. Steponaičiui, 'Vilties' redakcija jautriai ir gailestingai paminėjus apie jo mirtį, paskyrė nuo savęs 10 r. paminklui. Po tam rodos metus vėliaus Šakių daktaras J. Staugaitis per laikraščius šiame dalyke kreipėsi prie visuomenės, ir kiek pamenu, tai į jo balsą atsiliepė tik mokseleiviai dorpatiečiai, sumesdami 10 r. ir velionio brolis amerikietis 25 rublius paaukojo šiam paminklui. Buvo, be abejonės, dar keletas ir smulkesnių aukų, bet jos viešai nebuvo skelbjamos.

Už paminklą, kaip girdėjau, mokėta maž-daug apie 200 rublių.

Pr. Kr.

Trūksta mokytojų. Vilniaus mokslo apskrityje trūksta mokytojų rusų kalbos, todelei gymnazijose ir realinėse mokyklose tebėsą neužimtos tokių mokytojų vietos.

Farmaceutų reikalai. Iš Vilniaus į visos Rusijos farmaceutų suvažiavimą Maskvoje bus siunčiami du atstovu: Savickis iš Mikutavičiaus aptiekos ir Viburys, lietuvis, iš Otavičiaus aptiekos.

Indomios naujienos. Mūsų šalies rusų laikraščiai dažnai paduoda iš mūsų lietuvių gyvenimo tokias naujienas, kurios mūsų tarpe del kai-kurių priežasčių slepjamos, arba tiesiog visai nežinomos ir negirdėtos.

Šit viena tokia naujienėlė nesenai aplėkė „S. Z. T.'' ir „S. Z. G.'' apie vilniškę „Viltį''. Buvo skelbjama, jog tas laikraštis nuo Naujų Metų virs dienraščiu. Dabar „S. Z. T.'' skaitome vėl: „Lietuvių laikraštis: «Svečias», kurs iki šiol ėjo **Aleksandrovske** (Kauno gub.) kas savaitę nuo sausio 1 d. 1912 m. virs dienraščiu''.— Mūsų redakcija kol kas visai nepažįsta tokio laikraščio leidžiamojo Aleksandrovske... o „Viltis'' apie save irgi kol kas nei žodeliu nėra prasitarusi.

Uždraudimas. Kauno „Blaivybei'' neleista atidengti kningynų-skaityklų Petrašūnuose, Dusetuose, Pasvalyje ir Naumiestyje. Visi tie miesteliai Panevėžio pav. (Nevisi! Red.)

Kur Valančiaus „Kronikos''? Pirm daugelio metų „Tėvynės Sarge'' ir „Žinyčioje'' buvo spausdinama ištraukos iš vysk. M. Valančiaus „Kronikų'' ir „Margumynų'', verstos lietuvių kalbon. Visų-gi taip neapgarsinta, nors buvo žadėta.

Tuos rankraščius buvo paėmęs kun. J. Tumas iš p. Revesnevičiutės; ši pirm 2 metų atidavė Lietuvių Mokslo Draugijai visą buvusį pas ją raštišką Valančiaus palikimą, kur ir yra jis dabar. „Kronikų'' bei „Margumynų'' nėra tėnai, nes Tumas buvo gavęs juos gerokai seniaus. Tie Valančiaus užrašai, sprendžiant iš to, kas yra apgarsinta, turi didelę historišką vertybę, delei to atsirastų žmonių, norinčių juos išleisti ištisus, originalo kalboj. Kur jie yra dabar, žino kun. Tumas. Be abejonės, jis atras galimu daiktu atiduoti Lietuvių Mokslo Draugijai, kurioj tūlą laiką buvo vicepirmininku ir kuriai savininkė atidavė kitus Valančiaus raštus. Galimas dalykas, kad tatai greitai įvyks, nes grįžęs iš Amerikos Lietuvon, nebeturės jokių kliūčių.

A. Janulaitis.

ŠIAULIAI. Nesenai čia buvo kokio ten Efimo cirkas, arba tikriau paleistuvybės lizdas. Jam pavyko ne tik daug žmonių pritraukti, ne tik apgauti kelius sankrovininkus, iš kurių ėmė bargan prekes, bet dargi patraukti prie savęs kelius moksleivius, iš kurių viena gymnazistė net šeštoje klasėj! Kada tėvai susigriebė, buvo pervėlu — cirkas buvo išvažiavęs. Tačiaus dideliais rūpesniais pavyko išplėšti iš tųjų niekšų nagų vieną mergytę, kas bus su kitomis trimis (viena devynių metų) mokinėmis ir vienu mokiniu — dar nežinia?

Smydro Šakelė.

1812 m. atminimas. Rusų archeologas kapitonas Michajlovas skaitęs nesenai referatą apie 1812 m. liekanas Vilniuje ir Vilniaus gub. Tarp kito ko priminęs jis apie francūzų generolo Juozo Lefevro, Dancigo grovo kapines Bernardinų kapuose Vilniuje.— Kadangi tos kapinės labai apleistos, Maskvos francūzų kolonija ketinanti jas savo globon paimti.

(„Liet. Žinios''.)

VILNIUS. Šv. Mikolo bažnyčia. Vyriausybė leido kuningaikštienei Sapiegienei, atnaujinus dabar uždarytą Šv. Mikolo bažnyčią, laikyti prie jos savais piningais ir kuningą. Šv. Mikolo bažnyčia būsianti priskirta, kaipo filija, prie Bernardinų bažnyčios parapijos. Šv. Mikolo bažnyčia stovi jau uždaryta nuo 1863 metų.

VELINĖS. Vilniečiai turi gražų paprotį vėlinių vakarą eiti visi, kas tik gali ir pajėgia, į Rasų ir Bernardinų kapines. Tūkstančiai žvakių-žvakelių ir visokių žiburėlių nušviečia tuomet tas amžinojo atilsio vietas, net gaisras danguje atsimuša. Šiemetai vėlinių vakaras buvo šiaurus, darganuotas vėjas, lija, eit klampu.

Taigi žmonių susirinko kur-kas mažiau, kaip kitais metais. Kurnekur žiburėliai švytravo. Beto, jau antri metai policija saugo tą vakarą Rasos kapų. Šiemetai nuo 9 val. vak. policija neinleido jau nieko į kapines, gi ties Sirokomlės-Kandratavičiaus kapais stovėję 8 vyresnieji policistai ir keliolika miestasargių. Iššaukę tai, anot „Kir. Wil.'', nereikalingą sensaciją ir nusistebėjimą.

„LUD''. Lietuvių tautos atgaivinimui rytuose neužtenka laikraščių ir kningų lietuvių kalba, ypač tėn, kur lietuviai yra savo kalbą gerokai pamiršę arba visiškai užmiršę. Tėn reikia kelti tautos sąmonę lenkų kalba. Pradžia tame dalyke yra padaryta, jau pradėjome leisti lenkiškai rašytas kningeles lietuvių dvasioje. Jau ketvirti metai eina laikraštis „Litwa'', kuris yra daug atlikęs inteligentų tarpe, liaudžiai vienok jis nevisiškai prieinamas ir brangokas.

„Litwa'' rūpinasi vien inteligentais ir pradeda ingyti kaskart didesnį pasisekimą. Liaudžiai reikia populiariškesnio ir pigesnio laikraščio. Del tos priežasties sumaniau leisti šaly „Litwos'' antrą dvisavaitinį illustruotą laikraštį „Lud'' (Liaudis), kurio skyrium kaina 2 rb. metams, o prie „Litwos'' 1 rub. met. Beto, laikraštį „Lud'' imant kartu daugiau kaip vieną egz. metams galima taip-pat nulesti po 1 rb. už egzempliorių.

Lietuvos lenkinti lenkai kuningai leidžia laikraštį „Przyjaciel'', o svietiški — „Jutrzenka''. Ginties nuo lenkinimo būtinai reikalingas lietuvių dvasioje lenkiškas laikraštis. Tokiu laikraščiu ir bus „Lud'', kuris pradės eiti nuo 1912 metų pradžios.

Varydami taip sunkų tautos darbą, kuris kas-kartą pradeda duoti geresnius vaisius, turime viltį, kad lietuvių inteligentija ir laikraštija rems tą darbą ir padės įvykinti mano gerus sumanymus.

M. Dovoina—Silvestravičius,
„Litwos'' ir „Ludo'' redaktorius,
Vilnius, Antakalnio g-vė, No 6.

NAUMIESTIS, Suv. gub. **Naujokų ėmimas.** Antrojo rajono: valsčių — Tamošbūdžio, Gelgaudiškio, Blogoslavenstvos, Kidulių, Dobravolės atsibuvo 15, 16 ir 17 spalių (sen. k.). Iš 500 vyrų reikėjo paimti 150 paėmė gi tik 99. Pirmojo rajono: valsčių — Griškabūdžio, Zyplių, Sintautų, Šilgalių, Liestnistvos ir miesto Naumiesčio buvo 21, 22, 23 spalių (s. k.). Iš 454 vyrų paimta 130, priėmė gi tik 41. Visi naujokai lietuviai, išėmus keletą žydų ir vokiečių.

Taip tai šiemet priėmė naujokų ne kiek daugiau, kaip trečdalis viso reikalaujamo skaitliaus. Kiek metų atgal skaitlius šiaip-taip dar tapdavo papildomas, bet juo tolyn juo eina vis mažyn. Ir mažiausiai stoja, kaip pasirodo, iš pirmojo rajono, kaipo arčiausio prie prūsų sienos. Turbūt tasai sienos artimumas ir pagelbsti jų išbėgimui užsienin. Bėga daugiausiai Amerikon. Kiti iš jų, matydami, kad negalėsią pasiliuosuoti, išbėga tenai net už keleto metų; lieka tiktai toki, kurie pasitiki šiokiu ar tokiu būdu išsisukti: ligoti, patįs įsivarę nesveikumus, arba kuriuos verčia pasilikti svarbūs šeimynos reikalai ir toks gyvenimas, kokį svetur būtų jam sunku susisukti.

Laike „liosovanijos'' monopoliai, smuklės, aludės buvo uždarytos, kad nebūtų galima prisigerti, tačiaus, kaip tyčia, visi girti buvo, krūvomis vaikščioja po gatves, rėkauja-dainuoja, net užkabinėja praeivius, mano, kad jiems viskas galima. Už prasižengimus daug papuola ir belangėn. Panašiai elgiasi visi su mažais išėmimais.

Priimtieji sugrūdžiami į tankius kambarius — „kazermes'' Meištų kaime. Čion tai ir prasideda kareivio gyvenimas: po šonu šiaudų sauja, matytis turi dar iš savęs. Čia jie negauna alkoholio, per tai stogas plyšta nuo linksmų lietuviškų dainų. Tik sugryžę, jie turbūt jau taip nebedainuos!

Iš Naumiesčio vieni stačiai išvežami Marijampolėn pas kariuomenės viršininką, kur išskirstomi po plačią Rusiją ir Siberiją, kiti į Suvalkus, kur vėl išnaujo tyrinėja jų sveikatą; ištęn dar ne vienas, pavargintas keletą savaičių, sugrįžta pas gimines.

Vincė.

Kun. Juozo Tumo paskaita. Vilniuje, Sekmadienį, lapkričio 13 dieną, inteligentų klube 4—6 valandą dieną kun. J. Tumas žadąs skaityti apie Amerikos išeivius. Prašymas jau paduotas. Paskaitą taiso Vilniaus Lietuvių Šelpimos draugija — 2 kl. mokyklos naudai.

PANEVĖŽYS. Ne kartą man teko matyti laidotuves Panevėžyje. Pastebėjau, kad laidojant lietuvius ant grabų dažnai būdavo padėti parašai lenkų iškraipyta kalba: **„Niek poczują w Boku'', ''Niek pocziwajon u Bogu'', „Wieczna opuszczenia daj im Bog''**! Paklausus nabašninko giminių, kodel jie deda tokius keistus parašus, gavau atsakymą, jie grabų patįs nedirbą, perką pas kokius ten meistrus Panevėžyje su tais parašais.— Argi tai ne ant juokų išstatyti numirėliai? Argi jau negalėtų atsirasti lietuvio meistro, kuris mokėtų padėti gero lietuvių kalba parašo? kad ne — tai jau velyk be jokių parašų palikti **Teisybkalbis.**

KUPIŠKIS, Ukmergės apskr. **Baisus užmušimas.** Šalnakundžių viensėdyj iš nakties 23 spalių rastas baisiai sudaužytas ir subadytas lavonas našlės Kraučionienės-Navidovskienės. Žmogžūdžių įlysta per stogą ir išnešta visi rūbai ir piningai. Velionė rasta dar užslėgta dviem maišais javų, gal bijojo, kad neatgytų.

P. Valgutis.

RIETAVAS, Reseinių apskr. Nėra dar metų, kaip čia atidarė kuningaikštienės Oginskienės vardu jos namuose arbatinę, o apyvartos jau turim 2,623 rub. 40 kap. Žmonės labai užganėdinti. Darant atminimus, laidotuves, susirenka arbatinėje ir džiaugiasi, kad turi švarius, šviesius kambarius ir gardžią arbatą. Arbatinė greit bus pavesta „Labdaringajai Draug.'', kuri šiemet čia įsikūrė.

Kicė.

PETERBURGAS. Lapkričio 8 d. taikos teisėjas nagrinėjo Antano Smilgos bylą su Antanu Paulauskiu. Paulauskis buvo kaltinamas už tai, kad pernai pavasarį per lietuvių vakarą (Pavlovos salėje), kalbantis Smilgai su kuo tėn apie Peterburgo lietuvių reikalus, girdėdamas jų kalbą priėjo ir tarė į Smilgą: „provokatoriau, apsaugininkai''. Teismas nuteisė 10 dienų aresto. Paulauskis seniau tarnavęs policistu Peterburge, dabar turi raštvedžio vietą prie policijos 4 nuovados. Jis yra labai nepalankus lietuviams ir didelis lenkininkų šalininkas.

M. Š.

KAUNAS. „Litovskaja Rus''. Po kelių mėnesių pertraukos lapkričio 1 d. vėl pradėjo eiti Kaune savaitinis rusų laikraštis „Litovskaja Rus''. Leidžia jį dabar Kauno stačiatikių brolija (Sviato-Nikolskoje -Petro- Pavloskoje bratsvo). Veda laikraštį tam tikras komitetas ir brolijos išrinktas redaktorius P. G. Petruševskij. Lietuvių laikraštijos apžvalgos skyrius bus, kaip buvęs.

Liuosiesiems žmonėms Grušlaukio dvaro sodžių: Kniutgalvio, Petrutinės, Palvės, Pagrušės ir Jurgeniškio sodžiaus, Padubisio valsč., vyriausybė leido išsipirkti žemę. Taip-pat ir Orvidiškio sodžiui, Kuršėnų valsč.

RIETAVAS, Reseinių apskr. Spalių 10 d. Šiaurės-rytų pusėje, nuo ryto 5 val. matėsi ant dangaus kometa su ilga, šviesia uodega.

ŠIAULIAI. Iš spalių 31 dien. į lapkričio 1 d. naktį „Birutės'' saldainių dirbtuvės (Sodnų gatvė) iškaba, kuri buvo stipriomis geležies vynimis prikalta prie mūro sienos, atrasta iš nakties nuplėšta ir nuvilkta į kitų namų pašalį sulaužytame, sulankstytame pavydale. Keli medaliai gauti šių metų parodose, kurie buvo stipriai prikalti iškabos viršūje, taip-pat nuplėšti nuo sienos ir išmėtyti po pašalius. Matyti, kad tai yra padaryta iš keršto. Regima, kaip lietuviams kiekvienas manymas sunkiai atsieina įvykinti.

Varpietis.

SALAKAS. Lapkričio 1 d. nusišovė bemedžiodamas gydytojas Minskas — Ramoškių dvaro savininkas. Priežastis dar neišaiškinta.

Naujas Lietuvis.

KELMĖ, Kauno gub. Pas mus daktarų yra, kiek reikia, vienok žmonės apsirgę dažnai kreipjasi ne į juos, bet į visokius šundaktarius, apgaudinėtojus, kurių mūsų valsčiuje yra nemaža. Jie visokiais būdais vilioja žmones, kad iščiulpus iš jų sunkiai uždirbtus skatikus. Nieko neišmanydami apie gydymą, jie imasi gydyti visokias ligas, lupa nuo tamsių žmonių kartais daug daugiau, negu gali paimti už patarimus tikrieji daktarai. Naudos gi iš jų, žinoma, jokios negali būti.

Kelmiškis.

(„Viltis''.)

ADUTIŠKIS, Švenčionių pav. Adutiškio miestelis stovi priepat siaurojo geležinkelio. Parapija grynai lietuviška. Ir dvarų čia visai nėra. Tik parapijos pakraščiais yra apsigyvenusių gudų. Žmonės pasakoja, kad čia jie nuo lenkmečio apsigyvenę. Taigi artimesnieji lietuviai, į juos įsižiūrėję, pradeda baltgudiškai uturt (kalbėti). Buvau inėjęs bažnyčion. Visi žmonės meldžiasi iš lietuviškų maldakningių. Nors tai visai lietuvių parapija, bet pamokslai ir lenkų kalba sakomi.

Pakeleivis.

KLIUŠČIONIS, Švenč. pav. Ši parapija susideda iš dviejų tautų: gudų ir lietuvių. Gudų didžiuma lietuvių tik 4 kaimai. Lietuviai turi į metus tik vieną savo kalba pamokslą. Visos pamaldos visuomet lenkiškai atliekamos.

J. Keleivis.

MERKINĖ, Trakų pav. Gaisras. Spalių 23 d. 6 val rytą pakilo mūsų miestelyje gaisras. Per 3 valandas sudegė 12 namų. Liko be pastogės 15 šeimynų, kurių beveik visas turtas sudegė. Kad ne ugnagesiai, būtų sudegusi pusė miestelio. Nors ugnelė netoli bažnyčios prasidėjo, bet bažnytinių trobų nepalietė.

V.

KYBARTAI, Vilkaviškio pav. **Nauja bažnyčia.** Jau pradėta čia statyti namai, kur bus laikomos mišios ir kitos pamaldos. Jau ir kuningui statomas namas. Mūro bažnyčiai jau renkami piningai ir netrukus bus pradėtas darbas. Čia bažnyčia labai reikalinga. Artimiausia bažnyčia Virbalyje už 5 varstų, kurią gelžkelio tarnautojai ne visuomet gali pasiekti.

Ateinančiais metais susilauksime ir **vyrų gymnazijos.** Tat suvalkiečiai savo nedidelėje gubernijoje turės jau net 4 gymnazijas: Suvalkuose, Marijampolėje, Vilkaviškyje ir Kybartuose. Aplinkiniams žmonėms tas labai pavartu.

Vietinis.

(„Aušra''.)

Kuningų permainos Seinų vyskupijoje. Kun. Krikščiukaitis Teolino klebonas ir kuningai: Kaz. Borusevičius, Teolino vikaras, su kun. Trzasko, Sokolų vikaru — paliuosuoti, pasaulinei valdžiai reikalaujant, nuo vietų. Kun. Seniūnas perkeltas iš Silvanovcų į Teoliną, kun. Juoz. Martišius — iš Teolino į Vizną, kun. Jon. Grigaitis paskirtas Teolino vikaru, kun. Ambraziejus perkeltas iš Grajavo į Skriaudžius, kun. Łuniewskis — iš Viznos į Lomžą, kun. d-ras Pr. Augustaitis paskirtas Grajavo vikaru, kun. Mocarskis perkeltas iš Barglovo į Sokolus, į Alytų priskirtas Udrijos vikaras kun. Dičpinigaitis.

PLOKŠČIAI, Naumiesčio ap., Suv. gub. **Kelių taisymas.** Pavasarį valstiečiai, viršininkui liepiant, nutarė žvyruoti vieškelius. Nutarę tuoj ėmėsi prie darbo, nusamdė darbininkus, kurie pradėjo tuoj kasti grabes, lyginti kelią. Rudeniop gi apsidirbę valstiečiai pradėjo pilti žvyru, kurį vežė iš panemunės. Nuo 10 margų reik užvežti vežimą žvyro. Šiemet išpylė du varstu vieškelio, einančio nuo Plokščių Gelgaudiškio linkui. Pataisytas kelias, gana storai išpiltas, laikys ilgam laikui. Nors dabar palijus keliai pabjuro, išpiltu gi keliu važiuoji sausai, kaip plentu, tik da gerai nesuvažinėtas. Tegu visur kasmets išpiltų gerai bent tik po du varstu, tai netrukus būtų visur geri keliai, kaip Vokietijoje. Bet ne visur valstiečiai lygiai supranta gerų kelių naudą. Juk kasmet visur keliai taisoma, bet kaip taisoma,— ot, daroma, kad tik by-kaip atlikus, taip vadinamą „šalivarką'', užmetė po spatą, kitą tos pačios žemės ir jau pabaigta, tai ir nenuostabu, kad atėjus rudeniui, ar pavasariui reik maudytis tokiais keliais važinėjant.

(„Šaltinis''.)

IŠ LATVIJOS.

RYGA. Dar sėdi kalėjime... Skaitytojai jau žino, kad vidurvasaryje buvo Rygoje didžios kratos ir daug lietuvių tapo areštuota ir kalėjiman pasodinta. Laikui bėgant areštuotosius paleido, bet paliko dar sėdėti, ir nežinia ką su jais veiks, 4 lietuviai: 1) Dumša, 2) Turlo, 3) Molis ir 4) Poška. Kaikurių iš sėdinčiųjų šeimynos didžiai vargingame padėjime.

Gird.

Apiplėšė krautuvę. Rygoje, naktį spalių 25 d. nežinomi plėšikai įsilaužę į Mikolo Vaitkūno, Lidernskoje gatvėje No. 29, ir pavogė nemažai tavorų.

Iš „Provodniko''. Rygoje šukų skyriaus meistras, priimdamas į fabriką darbininkus ir darbininkes čiupinėja jų raumenis (muskulus) lyg mėsininkas gyvuliams turguje!.. Dirbantiems prie valkų, kur valkavoja štanjolą, dega rankos, bet pirštinių neduoda. Darbininkai rankas vy-

nioja visokiais škurliais, nuo ko gali atsitikti nelaimė.

Silpnutis Putinėlis.

Latvių Naujasis Teatras. Rygoje (Romanovo gatvė No. 25). Šis teatras spalių 30 d. jau antrą kartą perstatė L. Tolstojaus dramą 6 veiksmų ir 10 paveikslų „Gyvasis nabašninkas''.— Veikalas gana gražus ir naudingas. Čia žiūrėtojai mato, prie ko priveda blogi meilėje šeimyniški ryšiai ir galop — prie ko priveda žmogų girtuoklybė, kurioje jis jieško sau nusiraminimo kokiam nors širdies neramume. Ji kaip koks pakriaušis, po kurio žmogus nori pasislėpti nuo kokio nors pavojaus, bet jis užklumpa greičiau, negu tas pavojus — nes pakriaušis apgriūva ir žmogelis lieka tęn amžinai prislėgtas. Taip puikiai piešia žmogaus gyvenimą L. Tolstojus savo veikale „Gyvasis nabašninkas''.

(„Rygos Naujienos''.)

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS.

Sarnava, Suval. gub. — Lapkričio 18 d. pereitą nedėldienį, kad permaldauti Panelę Švienčiausią, davatkos iš bažnyčios nuėjo keliais pas šulinelį ir po karštų maldų ir ašarų, jį išmėžė.

A. A. P.

LAIŠKAI IŠ ŠKOTIJOS.

Stewenston. — Labai čia būtų smagus žmogui gyvenimas. Miestelis labai dailioje vietoj, prie-pat jūros krašto; aplinkui yra keli didesni miesteliai. Dabar pas mus orai tokie vėjuoti ir kasdien palija. Darbai pas mus tai geležų dirbtuvėse; yra ir anglių kasyklos.

Lietuvių mus vientaučių yra apie 30 šeimynų, o vienastypjų gal ir daugiau bus. Laikraščių ateina apie 8 eg. Bet lietuvių apsišvietimas labai žemai stovi. Lietuviai daugiausiai dirba geležų dirbtuvėse, kur gana sunkus darbai, o uždarbis labai mažas; daugiausiai uždirbi 6 ar 5 šilingus į dieną, taip kad tik gali su šeimyna pragyventi. Ir tai reikia rokuotis, kad nuo mokesties lig mokesčiai išsitektum. Užtai, kad mūsų lietuviai be jokio supratimo. Pakalbink žmogus vieną — kitą: broliai rašykimės į uniją, į vienybę; ką mums stoja tie 6 penai mokesties į savaitę; juk tas mums atneš vieną šilingą ant dienos, tai jau pasirodytų keturioliką sykių po 6-šis, — nes, žinoma, reikia ir nedėlioj dirbti, tai pasidaro septyni atėjimai į darbą. Ale kaip tik pakalbinsi apie tą dalyką, tai gausi tokį atsakymą: Man vely dvi „pantes'' išsigerti nuėjus į aludę. Na, žinoma, ir nueina ant vienos „pantės'', o paskui negana būna ir pusės tuzino, arba ir tuziną susipila. Paskui eina bliaudami, kaip ožiai, gatvėmis.

Vieną dieną tie mūsų lietuviai padirbo tokią tragediją, kad ir visi škotai juokėsi. Tai buvo 29 d. spalinio. Buvo nedėldienis. Vienos šeimynos tikrasis vyras dirbo, ir pareidamas iš darbo parsivėdė dą vieną senį; žinoma, turėjo degtinės bonką, tai norėjo pasivaišinti. Ale „misiukei'' tas nelabai patiko, nes senis buvo taip sau senis, o ne mylimas „Jentelis''. Ji norėjo atimt iš vyro tą degtinę, na, o vyras norėjo pasirodyti savo grinčios valdonu, todel uždavė žmonai vieną per „valgomąją''. Misiukė tuoj pasišaukė užtarytojus, tai yra policmanus, kurie atėjo ir išsivedė smarkuolį vyrą, o panedėlį teismas jam priteisė užsimokėti bausmės 60 šilingų! Kur dabar imt tuos šilingus? Pradėjo nabagas teisme raudot ir prašyt teisėją, kad nors palauktų ligi mokesties. Tas susimylėjo ant pavargėlio ir paleido lig mokesties. Kaip parėjo vyras iš teismo, tai da daugiau juokų pridirbo visiems aplinkiniams, nes išaiškino visą savo pačios mylavimąsi su jaunikiu... Ėmė savo Marijonai visokias pakūtas uždavinėti: kad keliais turi nueiti ligi bažnyčiai (dvi angliškos mylios tolumo!), o jei ne, tai grasino užmušimu; tai vėl sakė, kad pati turinti jį išmaitinti per visą mėnesį be pinigų užtai, kad jam reikėjo į teismą užsimokėt. Ką daryt? Buvo pradėję skolinties nuo kaimynkų: katra duoda šilingą, katra du šilingu, o buvo ir tokių, kad paaukavo ir penkius. O jisai vaikščioja užsimerkęs ir tyko, kad jam kas užfundytų. Pagaliaus dagirdo ir tas ponaitis (moteries mylimasis), kad jo Marijoną vyras taip baudžia, — atėjo daryti santaikos: atidavė tuos 60 šilingų, ką teisme užsimokėjo ir gerai užfundijo, paskui ir sako: „Aš pasiliksiu vieną vaiką ir mergaitę ir tu vieną vaiką ir mergaitę, o mažiausį vaiką ji pati gali su savim pasiimti ir važiuot tęn į kokią „dundy'' mergų dirbtuvę. Ar tai jau, sako, dabar tau skirt mudu? Ag tu žinai, kad jau keli metai kaip męs gražiai sutinkame ir aš pas kitas neinu, o visas uždarbys pas jus sukištas''. Na, tas mulkis ir sutiko ant to, pasidalino su jo pačia ir šeimyna!...

Kaip Stewenstono lietuviai elgiasi, tai tik vieni juokai anglams, o kitiems mūsų vientaučiams sarmata. Užtai mūsiškiai ir neturi kitokio vardo, kaip „rušen—poll''. Ir teisybė tas yra. Teko man kelis užklausti: iš kur tamsta paeini? Atsako: O gi iš polščiaus. „Na, ar moki polskai kalbėt?'' — tai žiūri į akis ir tyli, pagaliaus braukšt: Kaip aš kalbu, kad nepolskai. Aš atsakau, kad tamsta kalbi lietuviškai. Tai, girdi, — man vistiek!...

Tai toksai stewenstoniečių apsišvietimas.

A. Kapsas.

Iš Amerikos.

McNamarus pasmerkė. Los Angeles, Cal. — Prisipažinusie prie dynamitavimo broliai McNamarai tapo pasmerkti kalėjiman: James gavo visam gyvenimui sėdėti, o jo brolis John gavo 15-ką metų kalėjimo. Beto dar našlė Sawyer, žuvusio „The Times'' expliozijoje vyro pati, apskundė James'ą ant $50,000 už nužūdymą jos vyro. Girdėtis, kad abu McNamarai bus vėl formališkai areštuoti už konspiraciją, nes šiąnedėl jie atsisakė išduoti Grand Jurei, kokie buvo kiti jų suokalbininkai prie dynamitavimų ir kas jiems kas mėnuo duodavo po $1000 vedimui šito teroro. Detektivai ir prokuratura tvirtina, kad būsią suimta dar apie 30 ypatų darbo organizacijose, dauk augščiau stovėjusių už McNamarus. Todel Indianapolinje dar daugiau atėmė kningų iš unijų raštinyčios. Detektivų viršininkas Burns tiesiog įskundžia Am. Darbo Fed. prezidentą Gompersą, būk jis apie dynamitavimus senai žinojo, nes esą jau Detroit konferencijoj darbo vadovai apie tai šnekėjo. Tuom tarpu darbo vadovai šiąnedėl Washingtone susivažiavo, kur pasmerkė McNamarus ir pasiūlė prokuraturai visas unijų kningas perkrėsti, jog unijos nieko bendro su dynamitavimais neturėjo. Kaip matosi dar stovi prieš akis didelė byla.

Bet McNamarai tuom tarpu dantis sukando ir nieko nebeišduoda. Todel juos išvežė į San Quentin kalėjimą, kur pristatys prie darbo į karpetų fabriką. Tačiaus nenutilo McManigal: jis įskundžia dynamitavimuose jau apie 100 ypatų!

Kivirčai su Rusija. Iškilęs judėjimas prieš Rusiją delei pasportų vis eina smarkyn. Dalyką jau paėmė Washingtono kongresas. Prezidentas Taftas sako, jeigu Rusija per šias kalėdas nepasirašys, kad pripažįsta amerikoniškus pasportus, tai būsianti pertraukta su Rusija sandora, padaryta 1832 m.

Tabako trustas susiskaldė. Spaudžiant teismams „American Tabaco Company'' trustas šiąnedėl iš geros valios susiskaldė į 401,824 dalis. Suskaldyta ir kapitalas, kurio buvo $100,000,000.

Grumoja Mexikai. Prez. Taftas pastarame pranešime į kongresą, nurodė, kad Amerika privalo įsikišti į Mexikos betvarkę, jeigu ji neliausis ir tramdys šios šalies rubežius.

Elzies Siegel atbalsiai. Iš Cleveland, Ohio, pabėgo chinietis Leon Ling, kuris anais metais buvo nužūdęs New Yorke mergaitę Elzę Siegel. Piktadėjį buvo susekę chinai pinkertoniečiai, bet nebesuspėjo už skvernų nutverti.

Puodukai ant gelžkelių. Trenton, N. J. nuo ateinančio sausio mėn. gelžkelių valdyba tapo priversta duoti kiekvienam keleviui atskirą puoduką prie vandens gėrimo.

Nepaprasta elgeta. Peru, Ind. pasimirė bobutė Mrs. Koerner, kurią visi aplinkiniai laikė už pavargėlę ir šelpdavo. Už poros dienų nabašninkės sesuo tarpe jos skarmalų rado seną maišelį, kuriame buvo $7000 auksu ir $40,000 valdžios bondsais!

Moterims valia revolveriai. Chicago, Ill. miesto apsaugos komitetas pavelijo kiekvienai moteriškei nešiotis revolverį, apsigynimui nuo šaldrų.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

DETROIT, MICH.

Lietuvių laisvamanių atsibuvo prakalbos Linkolno salėj. Publikos buvo prisirinkę apie 150. Kalbėtojai buvo net trijose kalbose. Pirmiausiai kalbėjo dr. G. H. Sherman, apie demokratiją ir žmonijos mokslą. Jo kalba publikai patiko. Antras kalbėjo lenkas F. Kilinsky, apie vargingą darbininkų padėjimą ir aiškino labai plačiai, kas tą vergiją tarpe žmonių platina; nurodė, jog tai tie patįs žmonės per savo neapsižiūrėjimą ir pasileidimą. Ant galo užkabino ir dvasiškiją, nurodydamas kad Detroite yra lenkų apie 90 tūkstančių ir 14 bažnyčių. Pirmutinė jau 20 metų sena, o kitos paskui pastatytos, ir da, sako, kuningai reikalauja, kad daugiaus pastatytų. Nurodinėjo, kad bėdinesnieji lenkai daug žemiau kulturiškai stovi, negu lietuviai. Tik tame didžiausi priežastis, kad lenkai yra visi fanatikai, nesirūpina labu tautos, tik savo sunkiai uždirbtus centus atiduoda Romos bažnyčiai, o dar nei Tautiško Namo neturi Detroite. Kuningai boykotuoja laisvesnius laikraščius visokiais būdais.

Trečias kalbėjo vietinis M. Mockus apie pilietystę ir nurodė, kokiu būdu gali lietuviai likti šios šalies ūkėsais. Šaukė visus prie mokslo, idant kiekvienas mokintųsi, susipirktų kningeles, per kurias lengviau yra susipažinti su šios šalies konstitucija. Kningutes galima gauti laikraščių redakcijose ir už mažus pinigus.

Buvo per rengėjus leistas išlaimėjimui laikraštis tik del moterų. Prenumerata ant pusės metų. Tai laimėjo Ona Gerienė. Aukų buvo surinkta $1.61, kas tapo paskirta lėšų uždengimui. Krikščionis socialistai visaip stengėsi, idant žmones sulaikyti nuo laisvamanių prakalbų; vieną surado būdą, tai tą dieną ir jie sykiu surengė savo pirmutines prakalbas, ant tos pačios gatvės, čia-pat pašonėj kitoje salėj, ir prašė publiką, kad neitų tik ant laisvamanių prakalbų. Sako, esą, laisvamaniai tai tik suklaidina žmones ir tveria naują tikėjimą. Krik. socialistai mat šventė savo jubilėjų sukaktuvių vienų metų kuopos, kurią K. Šeštokas suorganizavo važinėdamas Margerio kailyje. Nors kuopa jau buvo apie tris kartus mirusi, ale ir vėl tapo atgaivinta su pagalba kun. C. Valaičio.

P. Kaplys.

NEW PHILADELPHIA, PA.

Darbai čia tuomtarpu einasi jau gerai; dirba kasdien ir iš kitur atvykusiams darbas nesunku gaut. Darbai čia visi anglekasyklose; uždarbis nevienodas: vieni daugiau uždirba, kiti mažiau.

Praeitą nedėlią smuklėje Zajankausko inėjo Juozas Baltakys, gerai išsitraukęs, ir susibarė su savininku. Pagaliaus dūrė su peiliu Zajankauskui į pilvą ir sunkiai sužeidė. Dabar Baltakys sėdi Pottsvillės kalėjime.

Vakarais mūsų jaunuomenė parėję iš darbo trankosi po smukles, o į T. M. D. kninginėlį nenori ateiti pasiskaityti ir gražiai laiką praleist; mat bijo grieko, kad neužsikrėst kuom iš bedieviškų kningų. Dabar kningynėlis gana puikus, yra ligvaliai visokių knin gelių, ačiu gerbjamosioms redakcijoms, kurios paaukavo. Tik dvasiškos visai neaukavo, kaip „Katalikas'', „Žvaigždė'', „Saulė'' ir kit. Bet svietiškos redakcijos beveik visos prisiuntė po keletą kningelių.

Kun. Kaminskas atvažiavęs iš Shenandoah čia klebonautų, baisiai išsigando, dagirdęs, kad vietiniai gyventojai turi inkūrę T. M. D. draugystę ir kningynėlį; mat bijosi, kad avelės nepaklystų (kaip jam beklebonaujant Šenandoahry persiskyrė į du pulku, kad ir Pottsvillės teismas paskiaus nebesutaikė, ir turėjo patsai piemuo prasišalint). Buvo nutaręs apskelbti ant pamokslo, kad perneštų visas kningas po bažnyčią į sklepą; tada mat būtų buvusi gera proga atskirti geras kningas nuo „blogų'', tai yra svietiškas kningas visai išmesti. Bet tą dagirdę mylėtojai skaitymo kningelių ir sąnariai nutarėm paasilikti ant vietos ir mokėti po 3 dolerius ant mėnesio ir anglius pirkt, o po bažnyčia nesikelti visiškai.

Oras čia gražus. Laukiam smagių kalėdų.

Vaidlonių Stasys.

CHICAGO, ILL.

Mūsų didmiestyj praėjusią vasarą kai-kurie lietuviški smūklininkai savo bakužėse išardė kambarių sienas ir padarė del šokių didelius kambarius. Todel ir bažnyčios neužsileido smūklininkais, ištaisė rūmus po bažnyčiomis arba parapijinėse mokslainėse, indėjo puikius šinkius (barus) ir subatos bei nedėlios vakarais ištuštindavo po porą tūkstančių bonkučių raugalo Dievui ant didesnės garbės. Viskas ėjosi per visą vasarėlę kuogeriausiai, tik dabar ant „Padėkavonės dienos'' nežinia iškur tokia Dievo rūstybė nupuolė, kad ant karto policijos viršininkas neduoda leidimo šokiams kaip smūklių, taip ir parapijinių mokslainių kambariuose. Dieve! kiek nusiminimo, kiek nuostolių, čia ir apsakyti negalima...

Kitas dalykas vertas paminėjimo, tai 36 kuopos S. L. A. šeimyniškas vakarėlis, parengtas „Padėkavonės dienos'' 30 d. lapkr. vakare del narių ir pašalinių ypatų, del pasilinksminimo bei pasikalbėjimo. Buvo keletas lietuviškų šokių pašokta, paskambinus ant piano p. P. Sarpaliui, tai taip žaista lietuviški keli žaislai, užkandys ir mažos prakalbos. Kalbėjo p. J. Hertmanavičius, palygindamas S. L. A. prie didelio medžio, kurio kuopos yra šakomis, nariai lapais, ir nuo XXV. seimo tie lapai pradėjo kristi, iš priežasties jau tai narių nesusipratimo, jau tai vyriausybės nerangumo, delei mažo jiems apmokėjimo bei išsisklaidymo po visas Amerikos valstijas. Priėjus suktam reikalui, negalima susišaukti. Antras kalbėjo Dr. A. L. Graičiūnas, kuris nudrėbė keletą žodelių net ir ant paties Dr. J. Šliupo, tardamas: „ką męs galime norėti nuo paprastų S. L. A. narių, jeigu toks didelis tautietis Dr. J. Š. pavadino konstituciją oligarkiška ir pats prisipažino, kad jos nėra skaitęs. Tvirtino kalbėtojas, kad iš buvusių ir dabar esančių S. L. A. narių nėra daugiaus kaip 300, kurie skaitė visą konstituciją; kiti visi rėkė tik delto, kad girdėjo kitus rekiant, kad konstitucija nauja negera ir atliktas kriukis; nurodė taip-pat ant mūsų jaunuomenės, kuri nuo 1905 metų Lietuvoje kilus taip vadinamiems „laisvės metams'', kur apie laisvę tie jauni vyrukai nei mažiausio supratimo neturi, nei čia nei tęnai neturėjo, — pradėjus tęnai gaudyt visi sprudo į čionai, ir į čia atvykę kur tik pasisuko, visur daro netvarką, viską griauja, o nieko nestato. Todel su tokiais ir elgtis reikia taip: jeigu sako, kad ir S. L. A. konstitucija yra negera, klausk pas jį: kuris daiktas yra negeras? Jeigu pasakys: nežinau,— spirk tokiam į pakinkį, o už kiek laiko iš tokio turėsi geriausį narį.''

Toliaus kalbėjo S. L. A. ex-prezidentas M. J. Damijonaitis, nurodydamas, kaip buvo tveriamas ir organizuojamas S. L. A. Buvo daugiaus dirbama del meilės tėvynės ir del meilės tėvynės visi dirbo su pasišventimu, nereikalaudami nei kokio atlyginimo, tverdami kuopas ir rinkdami mokesčius, užėjus audrai, kuri pas mus ypatingai Susiv. pridarė nemažai blėdies, tautystė yra bjaurojama, būk ji nereikalinga. Todel senieji darbininkai paliovė darbuotis, o nauji nežino kaip darbuotis, vien tik viską nugriaut o nieko nebūdavot, tai delei to ir apsilpo. Dar kita svarbi priežastis, tai mūsų laikraštija, mūsų redaktoriai, nesuprasdami šeimyniško gyvenimo nei svarbos organizacijų, — jie del organizacijų yra gyvais lavonais, nes vieton paremti organizacijas, tai ignoruoja jas. Baigdamas kalbą kvietė visus prie darbo ir sako: visi dirbdami pataisysime kas sugedę ir vėla galėsime džiaugtis vaisiais savo darbo. Ant galo 36 kuopos prezidentas, Dr. Zimontas taip-pat ragino visus darbuotis ir kiekvienam nariui ant naujų metų po vieną narį prikalbint. Padėkavojęs už skaitlingą ir ramų susirinkimą, taip sakant užbaigė to vakaro programą.

Paskutiniu laiku Chicagos lietuviams, nupirkus gabalą žemės delei neprigulmingų lietuviškų kapinių, subruzdo ir bažnytiniai apie savo kapus: šaukia susirinkimus, nepasiganėdina sęna tvarka, kad labai paviršium laidoja, nes pavasarį arba po smarkiam lietui, grabai lauke baltuoja. Nepasiganėdina veik visi, o kun. Kriaučiūnas tai nauja komisija neužganėdintas, na ir Dievas žino, kas čia išeis: ar pradėjus šalčiams sustiprėsim, ar visi subirėsim.

Chicagietis.

NEW BRITAIN, CONN.

(Mūsų kor.)

Čionai likosi suareštuotas Henrykas Litki (lenkas), kuris papildęs žmogžūdystę Lenkijoje, mįslijo čionai pasislėpti, bet apsiriko, nes vos dvi dienas paviešėjęs, papuolė į vietinės policijos nagus, nes policija turi dokumentus, kad jis yra žmogžūdys, ir užtai jau yra pagrąžintas Rusijos valdžiai. Pasirodo, kad žmogžūdžio Litkio dokumentai plaukė tuom patim laivu, ką ir Litkis, o Amerikos valdžia, sužinojus, stengėsi žmogžūdį sugauti.

Ketverge, 30 d. lapkr. atsibuvo pirmu sykiu pamaldos naujosios bažnyčios sklepe. Bažnyčia žada būt pabaigta apie velykas. Iš viršaus jau rodosi viskas užbaigta ir pati bažnyčia išrodo neprasta.

Nedėlioje, 3 d. gruodžio, Salės statymo komitetas sušaukė visuotiną New Britaino lietuviškų draugysčių susirinkimą, kuriame išdavė raportą savo veikimo, iš kurio paaiškėjo, kaip reikalai dabartės stovi linkui statymo svetainės. Išrinkus susirinkimo vedėją K. Senkų, K. Poškus išdininkas draugysčių saryšio, skaitė raportą, iš kurio paaiškėjo, kad: svetainės planas buvo atiduotas keliems kontraktieriams, ir pagal jų apskaitliavimus, pigiausiai apsiėmė pastatyti Torington Building Co.— už $21,000 su šimtais. Brangiausis rodosi buvo kontraktorius Curtis, kuris norėjo $25,000 su viršum. Bet šis pastarasis galėtų kiek-nors palaukti su piningais, ar geriaus sakant paskolintų ant antro mortgage. Pirmutinis gi reikalauja laipsniškai išmokėt visus iki salė bus užbaigta. Augščiaus minėtos sumos lytisi vien tik sienas, o plumberis (švinaliejis) ir kiti visi salei reikalingi rakandai dar atsieis apie $3,000 su viršum. O bankas skolija ant pirmo morgičiaus tik apie $15,000, taigi komitetas atsiliepė į susirinkusius: iš kokių šaltinių galima būtų surinkti da apie $10,000. Čion pasirodė įvairių sumanymų: 1) Mokėt po $2 visiems

organizuotiems vietiniams lietuvims, 2) pardavinėti akcijas atskiroms ypatoms, 3) išrinkti komitetą ir leisti per namus tiesiog rinkti salei aukas, ir iš aukautojų vardų paskui padaryti kningą, iš kurios niekados neišdils aukautojo vardas, ir kuri liūdys mūsų jaunajai gentkartei, kaip męs prijautėme šitam darbui. Dar viens išsitarė, sakydamas: Męs visiems priaukaunam, kapucinams ir visiems paukšteliams, kurie čion atlekia, todel nors sykį ir sau nepasigailėkime!— Toliaus buvo atmestas sumanymas uždėti dvidolerinę mokestį ant kiekvieno draugystės nario, nes būk tai neapykanta gali kilti tarpe draugų, jeigu varu prie to verčiant ir nenorintįs turėtų mokėti. Taipgi atmesta sumanymas akcijas pardavinėti atskiroms t. y. pavienėms ypatoms, nes tai nebūtų ant sveikatos mūsų sąryšiui. Paveizdan: sąryšys liet. draug. bus visados, ir rūpįsis, kad draugysčių nupirktos akcijos atneštu didesnę naudą, t. y. rengs balius, teatrus ir t. t., o pavienės ypatos tik lauks, kada jo akcija bus brangesnė — nieku neprisidėjęs prie to. Taip, kad piningų būtų, sumanyta pakalbinti draugus, kurie savo piningus laiko bankose, kad paskolintų vely draugystėms, kurios vieną ar du nuošimčiu brangiaus jiems mokėtų. Ir draugystės pačios, kurios tik kiek išgali, kad pirktų akcijų daugiausiai; papildyti gi išdą galima speciališkas mokestis užsidėti patiems nariams. Dar viena draugystė prisirašė prie sąryšio,—tai Šv. Onos Moterų, kuri ten-pat prisižadėjo pirkti 10 akcijų po $25.

Ant pabaigos buvo įnešta užkviesti Waterburio lošėjų trupą, kuri, atlyginus jai lėšas, bene suloštų teatrą „Pabaigtuves" salės naudai. Sumanymas triukšmingai likosi priimtas, ir komitetas išrinktas tame pasidarbuoti. Salę žada paimti vieną iš didesniųjų su kokia 15,000 sėdynių! Pasitikima, kad New Britaino lietuviai nei viens neatsisakys atsilankyti į tą perstatymą, kurį visi nugyrė esant taip puikum.

Kaslink statymo salės visi sutiko, kad kontraktą atiduoti kontraktieriui, kuris pigiausiai apsiima ir pradėti darbą kaip galint greičiau.

CHICAGO, ILL.

Lapkričio 29-tą d. atsibuvo antras šeimyniškas vakaras Sąjungos Lietuvių Namų Savininkų. Atidarė vakarą sąjungos pirmininkas Jonas M. Tananevičius su trumpa prakalba, ir potam perstatė kalbėtojus. Kalbėjo džiakonas kun. Kriaučiūnas, nurodinėjo kiek buvo pirma namų savininkų, kaip atsilankė į Šv. Jurgio parapiją; sakė kad buvo tik keli, o dabar aplink bažnyčią visur lietuviai apgyveno, ir turi daugumas nuosavius namus ir taipgi aplinkui gyvena vis lietuviški pramoninkai. Nurodinėjo, jog lietuviams reikia išvieno susijungti ir daugiausia remti savuosius. Antras kalbėjo J. V. Zacharevičius, kaslink sąjungos reikalų. Paskambino ant piano A. A. Bijanskutis. Trečias kalbėjo M. Z. Kazevskis, nurodinėdamas sąjungos stovį; pasakė: kad išpradžių prigulėjo į sąjungą tik keli, o dabar priguli jau 50 namų savininkų. Pasakė, kad jau ir jis priguli į sąjungą; sako: „turim namus, turim pačias ir turim vaikus, tai galim būti gerais tautiečiais". Toliaus sako: kaip gali būti geras tautietis, jeigu neturi savo nuosavių namų ir persiskyręs su pačia, ir da nesi geras katalikas! Tai jai ir asabiškumas, nes ten buvo visokios rųšies žmonių, pasimetusių su pačiomis, tautiečių, katalikų ir cicilikų, — tai nereikė užgauti nei vieną, nes visi vienodai buvo užprašyti!..

Geriausia kalbėjo S. Tananevičius, tiesų studentas. Nurodinėjo, jog sąjunga N. S. turi užsiiminėti gerovei savo rendauninkų, taipgi turi užsiimti politika, turi žiūrėti, kad būtų švarumas užlaikoma, tęn kur lietuviai gyvena, taipgi turi prisidėti emigrantų reikaluose, turi savuosius neužmiršti. Jo kalba visiems patiko, ką liūdijo rankų plojimas.

Mažeikučiai pagriežė „Klumpakojį" ir „Suktinį": Paulius ant smuiko, Ona ant piano ir Stasys ant klarneto; publikai labai patiko, nes antrą syki buvo iššaukti pagriežti suktinį. Tai garbė tokiems tėvams, kurie užaugina savo vaikus lietuviškoje dvasioj.

Po prakalbų prasidėjo tautiški šokiai ir traukėsi iki trijų nakties, o potam buvo antra vakarienė. Ištikro, iš šalies žiūrint, išrodė kad visi būtų vienos motinos vaikai; labai tvarkoj visi užsilaikė. Nors gėrimo ir valgymo buvo iki valiai, bet nei vieno nebuvo įsigėrusio. Vakarienė visiems labai patiko.

Vedėjais viso to vakaro buvo J. M. Tananevičius, K. Jokubaitis ir Vaitkus, kurie labai gerai tvarką vedė visą vakarą.

Vaikas.

HAVERHILL, MASS.

Kaip visur, taip ir čia yra indomiausios rųšies piliečių: tai katalikų, tai bedievių, tai socialistų. Bet pas mus yra da ir kitokių, pav. lenkbernių. Jei kartais ir kalbėtojas pamini apie Lietuvą, tai mūsų tie lenkberniai ima iš visų pusių ūžti, kaip bitės. Vėlgi jei katras pasakys ką apie netikusią kuningų politiką, tai katalikai taip jau net ant sienų lipa.

Mūsų lietuvių namuose tankiai girdėtis svetimtautiška kalba: lenkiška ir angliška. Tėvai vapalioja į vaikus ir patįs nekaip gerai nemokėdami. Kasdieninis padėjimas jūjų apverktinas: tankiausiai laiką leidžia ant girtuoklystės. O prisigėrę galvas skaldosi.

Čion randasi ir kelios draugystės: kaip tai: Šv. Kazimiero pašalpinė, Šv. Juozapo, Šv. Jurgio parapija, Ukėsų Pašelp Klubas, S. L. R. K. A. ir S. L. A. kuopos, Moterų Pašalp. Dr-tė. Bet iš tų visų draugysčių nėra jokios žymės kulturos darbuose. Susirinkimus paprastai atlieka su Robinsono Kruzo civilizacijos medžiaga. Kolei geria alų, tai viską prižada veikti, bet kada išsipagirioja, tai viską pamiršta.

Nesenai buvo šauktas susirinkimas Šv. Jurgio parapijos. Nuėjau pažiopsotų. Atradau žmones susikimšusius mažame ruimelyj, pilna dūmų, tikrai kaip keploj. Prasidėjus susirinkimui išgirdau didžiausius besikoliojimus, prasivardžiavimus viens ant kito, net gėda būti kataliku!

Socialistai turi pasiėmę ruimą ir neva užlaiko kningyną, nors kningos randasi mažos vertės: lementoriai, brošurėlės; bet ir tas mažai teskaito. Jie patįs irgi nieko geresnio neveikia, — susirinkę pasistumdo, prirūko pilną ruimą ir viskas ant to baigiasi. Buvo mėginta laikyti ginčų susirinkimus tam pačiam kningyne, per porą sekmadienių. Bet pasirodė negalimų ant toliaus, nes ginčytojai visai neateina ant paskirtos dienos: vieni laksto paskui mergelių padalkas, kiti bėga pas lenkus socialistus, kur rodomi mažos vertės paveikslai — ir kitų niekniekių. Savo jiems viskas netikę, prasta; kad būtų ir švenčiausis dalykas, tai vis niekai.

Vėliaus S. L. A. kuopa nutarė laikyti paskaitas. Na, ir laukiam paskirtos dienos, kaip kažinko. Atėjo paskirta diena, tai susirinko penkiolika ypatų ir paskaitos neįvyko; net pats pirmininkas neatėjo į susirinkimą.

Broliai Haverhilliečiai! ar ilgai miegosime męs? Juk būtinai mums reikia ko-nors geresnio. Kaipo tai: rengti geresnės rųšies paskaitas, lavintis angliškos kalbos, lietuviškos gramatikos ir aritmetikos, stengtis suprasti visuotiną padėjimą, kas dedasi sviete. O kada męs daugiau suprasim, tada bus mums visiems geriaus ir socialistams ir katalikams.

Lietuvis.

DES MOINES, IOWA.

Skaitytojų atidžiai! Čionai randasi gana paranki amatų mokykla — Highland Park College; vakarinių valstijų lietuviams čionai būtų geriausi proga mokinties amatų. Mokinama čia visokių darbų, kas kokių nori. Tas dar gerai, kad šioje mokykloje yra priimama net ir nemokantįs aritmetikos; bet aritmetika čionai yra mokinama ir galima per metus gana gražiai išmokti; lekcijas aritmetikos duoda kasdien po vieną valandą. Šiaip jau čia mokinama po 7 valandas ant dienos prie įvairių mašinų, o likusį laiką galima gauti kitokias lekcijas. Tai yra parankiausi mokykla išsimokinimui bile kokio darbo.

Norintiems susirašyti del platesnių žinių, paduodu adresą:

Mr. Ig. Rakauskas,
Box 3 Highland Park Sta.,
Des Moines, Iowa.

SPRINGFIELD, ILL.

Mūsų mieste labai pagarsėjo pabėgimais lietuvės moterįs nuo vyrų. Kur tik nepasisuksi, vis užgirsi šnekant: ta ir ta jau pabėgo! Yra ko ir stebėtis. Dukterįs jau apsivedę, o motinos bėga su jaunikiais. Daugiausiai tą daro daug poteriuojančios ir mylinčios skystimėlį traukti. Nepaiso nei kuningėlio duotąjį šliubą sulaužyti. Praėjusių metų laiku kokios 7-ios išsinešdino su šliubais. Iš „bedievių" da nesigirdėti bėgančių. Tūrbūt civiliški šliubai drūčiau suriša.

Negirdėti ką gero veikiant šiuom sykiu. Girtybė, muštynės.

A. Čekanauskas.

WATERBURY, CONN.

Pas mus „Padėkavonių dieną" šiemet praėjo ramiaus, negu pora metų atgal, pertai, kad atvirai lošti vištomis kaipir užginta buvo. Seniau būdavo didelis riksmas, kraujo praliejimas, vištų pabėgimas padaro žmonėms daug nesmagumų; eidavai pro kokią karčemą, kieno ji nebuvo: lietuvio, anglo arba kitokio, tai ir girdėdavosi kliksmus vien iš tos priežasties, kad vieni išgrajino, kiti pragrajino vištą. Iš to kildavo smarkios kalbos, kurios daeidavo net iki kraujo praliejimo. Tą matydama miesto valdžia pasistengė šiek-tiek aprubežiuoti; tas įsakymas buvo išėjęs jau pereitą metą, bet karčemninkams meldžiant, buvo pavelyta išparduoti iškalno supirktas vištas. Šį metą girdėti, kad būk tai karčemninkai tiktai tykiai turį užlaikyti svečius ir galį leisti „šeikiuoti". Nedyvai būdavo, kad po tokios „padėkavonės" šventimo, kitas ir per mėnesį negali atsilyginti savo skolas prisimtas tiktai del išlošimo vištos arba gaidžio.

Atsibuvo čia Šv. Juozapo bažnyčios fėrai, kurie tęsėsi net iki „Padėkavonės dienos" vakarui, nuo 17-to lapkričio. Naudai vietinės bažnyčios, visokių kningučių mergaitės turėjo ant visokios rųšies daiktų. Buvo tikietai pardavinėjami ant nekurių daiktų net po 25c., kas labai augšta prekė. Būdavo nueisi į svetainę, tai pirmas dalykas — užsimokėjai inėjimą, kaip tiktai spėjai įžengti vidun, tai sutinki p. G. su tikietais; na, tai ir prasideda spavedis, — atplėšęs tikietuką ir kiša į kišenę, reikalaudamas kvoteriuko.

Kaslink kitokios tvarkos per fėrus, tai galima sakyti daugiaus atrodė į lietuvišką jomarką, negu į fėrus. Ant salės žmonių daug, langai uždaryti, vyrai rūko ir su cigarais dantyse šoka. Prieisi ką-nors už dešimtuką išgrajiti ant tikieto, pamatai daug tokių daiktų, kad jie nei cento neprekiuoja. Tiktai apiplėšimas.

Padėkavonių vakare buvo surengtas „kaklaryšių" ir „žiurstų" balius, kaip ant apgarsinimų minėta; vietinės lietuvaitės tą pasilinksminimą rengė niekieno naudai, nes viskas kiek buvo inimta už tikietus, sakė, bus apversta užganėdinimui susirinkusiųjų; tikietai iškalno buvo pardavinėjami; todel tą vakarą prie svetainės niekam nepardavė. Vakaras buvo puikus, publika buvo parinkta, buvo šokta „Klumpakojis", „Suktinis" ir kitoki šokiai, kuriuos jau prasilavino mūsų tautietis J. Marcinkevičius pagriežti.

Subatos vakare, gruodžio 2-rą p-ną Parnarauską patiko nelaimė: nežinia iš kokios priežasties užsidegė trijų augštų medinė jo grinčia; ugnis pasirodė iš sklepo, taip kad inkaitę gazinės dūdos sprogo ir užsidegęs gazas perėjo per visą namą. Keleto įnamių apdegė drapanos ir visi rakandai tapo vandeniu sulieti.

Antras atsitikimas, tai P. Devenio grosernia, kurią laiko savo name ant E. Main str., naktį iš subatos į nedėldienį taipgi sudegė; kaip mena, tai nuo pečiaus; tavoras visas pagadintas; krautuvė buvo apdrausta.

Gruodžio 3-čią atsibuvo „Šviesos" dr-tės priešmetinis susirinkimas, kuriame rinkosi nauji viršininkai. Pirmininku išrinkta A. Povilaika, jo pagelbininku J. Ažunaris, fin. raštininku M. Dambrauskas, sus. raštininku Blažaitis, kasininku L. Vitkauskas. Ant galo aptarė, kad iki naujų metų įstojimo mokestis tiktai $1. „Šviesos" dr-tė verta remti, užlaiko ir kningyną. Taigi dabar waterburiečiai pasinaudokite ir stokite į eiles tų, kurie geidžia kel kitų naudos ir gero.

Vakare, 3-čią gruodžio 11-ta kuopa S. L. A. laikė nepaprastą susirinkimą, kuriame buvo balsuota: ar yra reikalingas organizatorius kuopoms, ar ne. Nubalsavo, kad reikalingas.

Toliaus buvo apkalbėtas F. J. Bagočiaus straipsnelis „Kovos" N47. 11-ta kuopa nutarė pasiųsti protestą prieš L. S. S., kad pavelina savo organe talpinti tokius šlamštus. Taipgi nutarta išnešti papeikimas tiems S. L. A. konstitucijos nariams, kurie apsiima, o neatlieka savo užduoties, tokiu būdu kenkia S. L. A. Nutarta įnešti pildomajai tarybai, kad anuos suspenduotų. Tie du, kurie liko ir darinko naujus narius, verti pagyrimo.

Gruodžio 3-čią pas mus pasnigo; stora, balta užklode uždengė žemės veidą.— Darbai nekuriose dirbtuvėse sumažėjo iki minimum; darbininkiškų rankų daugybė liuosų.

Juris.

NEW BRITAIN, CONN.

Šiuo žygiu čia labai pasidaugino piktadarių-plėšikų. Šitam mėnesyj miesto pašaliais keliose vietose vištas išvogė. Vienoje aptiekoj per sklepą nakčia išnešė laukan režisterį, sudaužė ir išsiėmė $5, o patį režisterį sugadino, kuris vertas $150. Toliaus, vienas airys atėjo dienos laiku į svetimą būtą, pagavo $18 ir išbėgo. — Taigi, moterėlės, likę namie, kai vyrai išeina į darbą, neleiskite grinčion nepažįstamų vyrų. Reikia pačioms apsisaugoti nuo tokių piktadarių.

F. M.

WORCESTER, MASS.

Pas mus laikant „Tėvui kapusinui" misijas, daugelis žmonių ko nepapaiko. Daugelis buvo tuo laiku apleidę namus ir vaikus. Kiti apsižadėjo neskaityti „bedieviškų" laikraščių ir kningų, kadangi „tėvas" pusėtinai už tą inbaugino degančia derva. Velyta tik buvo pasiskaityti „Draugą" ir „Žvaigždę". O kadangi tų čia mažai tepareina, tai worceseteriečiams nebebūtų ką skaityti visiškai. Kitus visus laikraščius pamokslininkas išvadino bedieviškais ir vardan šv. Kazimiero prisaikino neskaityti, kas nevelija sau dervos paragauti.

Petras Dedinas.

LIETUVIAI KITUR.

Liepojus. Rugsėjo 25 d. buvo čia padarytas miesto gyventojų sąrašas. Pačiame mieste pasirodė esą 83,650 žmonės. Senajame Liepojuje gyvena 47,278 (21,372 vyrų ir 25,907 moterįs). Kiti Naujajame.

Imant pagal tautų: 8,244 rusai, 9,617 vokiečių, 35,947 latviai, 17,687 lietuviai, ir lenkai, 10,308 žydai, 357 pasivadinę mahometonų tautos, 171 igaunių ir 1,180 svetimų valstybjų.

Pagal tikybos: stačiatikių — 8,461, katalikų — 18,540, liuterų — 45,839, žydų — 10,300, anglikonų, karaimų ir k. — 169 žmonės.

Pagal kilmės: bajorų — 2,491, miesčionių — 25,962, valstiečių — 51,054 ir be kilmės — 2,624 žmonės.

Tarnaujančių privatinėse įstaigose — 26,211; darbininkų — 18,926, tame skaičiuje fabrikų darbininkų — 8,113.

Rusiškai mokančių rašyti — 36,018 žmonių.

Prie Liepojaus reikia priskaityti ir Aleksandro III. uosto gyventojus — 4,458 žm.

Kiek yra Liepojuje lietuvių, o kiek lenkų — neteko sužinoti, nes policija, darydama sąrašo lapelius, paskyrė vieną grafą ir lietuviams ir lenkams. Manoma, jog taip padarė, kad išvengus agitacijos ir ginčų tarp vienų ir kitų. Užrašant atskirai, prie menko lietuvių tautybės supratimo, be abejo, lenkų skaičius, nors neteisingai, bet būtų pasididinęs.

L.

Liepojus. Santykiai tarp lietuvių ir lenkų čionai gan ramus. Didelių varžymų nėra. Tiesa pasakius, ligšiol lenkams sekėsi gerai. Tiktai paskutiniais metais pradeda pūsti kitokesnis vėjas. Ypač tai žymu pradinėse mokyklose. Prieš trejetą, ketvertą metų tose mokyklose vaikus-lietuvius galima buvo pirštais suskaityti; šiandien gi kitaip: parapijinėje mokykloje, klebono laikomoje, apie 150 ir pašalpiečių — daugiau, kaip šimtas. Vienas tik dar negeistinas tėra apsireiškimas, jog katalikų labdarių draugija išimtinai lenkų rankose. Ta draugija turi prieglaudą visokiems vargšų vaikams ir našlaičiams. Žinoma, lenkų draugijos ir valdyba — lenkiška ir prieglauda tokia-pat. Iš tęnai nevienas lietuvių vaikas grįžta Lietuvai miręs. Kad vietiniai lietuviai rūpintus, galė tų prieglaudai kitokią pakraipą duoti; bet tam reikia čia lietuvių-inteligentų. Skųsties, tiesa, negalime, kad jų visai pas mus nebūtų, bet nelaimė, kur mato bent kiek katalikybės, tenai jiems vaidinas „klerikalizmo" šmėkla ir bėga nuo jos dvilinki, palikę savo tamsesnius brolius, kaipo medžiagą lenkybei.

G.

Odesa. Porą mėnesių išbuvę be lietuvio kuningo, štai dabar vėl susilaukėme. Tai jaunas dar kuningas, atvykęs iš Žemaičių vyskupijos. Kuomet pirmą sykį išgirdome prigimta kalba pamokslą, daugeliui net ašaros ištryško. Pamokslas visiems patiko. Ragino mylėtį Dievą, tėvynę, savo kalbą, šviesties ir t. t.

Škotija. Išgyvenau Škotijoj keletą metų ir neesu dar turėjusi tokio džiaugsmo, kaip štai dabar šio m. spalių pradžioje. Buvo pas mus atsilankęs Lietuvoje jau žinomas kapucinas kun. Kazimieras Kudirka.

Lietuvių išeivių padėjimas čia liūdnesnis negu kitur. Ateina čia tamsųs, be jokio išmanymo varguoliai. Niekas čia, išskyrus kuningą (dabar kun. Vasiliauską) jaisiais nesirūpina. Kuningas, kad ir veikliausias, vienas neištesi viso darbo aprėpti, šviesiškių gi inteligentų čia visai nėra. Jei ir užkliųva kartais, tai tik pro šalį važiuodamas, tik trumpam laikui. Draugijų, kad ir yra kelios, tai veik visos skursta. Taigi mūsiškiai greitai čia prasigeria ir ištvirksta.

Bet atsilankius čia, Glasgove, tėvui Kazimierui, naujas vėjelis paputė, sušildė visus ir atgaivino. Apsišvarino visi, puikiai išpuošė savo bažnytėlę, klausė gyvo žodžio tėvo Kazimiero, meldėsi gražiai per kelias dienas ir grįžo į kasdienius savo darbus kupini gerais norais, pasiketinimais. Ši iškilmė suvienijo visus.

J. L.

(„Viltis".)

New Yorko žinios.

¶ Triangle gaisro byla. Prasidėjo teismas ant Isaac Harris ir Max Blanck, savininkų buvusios Triangle jakučių dirbtuvės, kuri kovo 25 d. sudegė ir kurios katastrofoje taip nelaimingai pražuvo 147 ypatos. Minėtus savininkus teisia, kaipo pirmojo laipsnio žmogžūdžius. Teisme trįs liūdininkai parodė, kad gaisro laiku buvo durįs iš vidaus užrakintos, todel daugelis turėjo šokti per langus nuo aštuonių gyvenimų ir užsimušė į brūką. Byla tęsis keletą savaičių.

¶ Gompersą išmetė. Civiliškoji Federacija, užsiimanti sutaikini-

KAZYS PUIDA.

Žemes Giesme

APYSAKA.

ANTROJI DALIS.

snūdo. Praeities dygiai nors rėmėsi krūtinėn ir kruvino begįjančias žaizdas, tečiaus šiuo metu nestengė tų pragaro galybių sukelti, kurios taip blaško žmogumi ir veja jį iš paties savęs plačion skaudulio sritin savo Dievo jieškoti...

Dabar ramu buvo, tyliai bėgo pastarosios rudens dienos tarp rūpesnių ir vargų — niekas jų netikėtu atsitikimu nedrumzdė, niekas drumstoje žmogaus sieloje nesiknaisiojo ir nekruvino jos — tik paskutiniai rudens siaubūnai-vėjai neapribotomis erdvėmis lakiojo ir, griuvėsių ištroškusiais liežuviais, laižė naujas trobas. Tik apšarmojusios ir pirmo šalčio užgriebtos našlaitės beržo šakos plakėsi nervingai, yt nelaimę užjauzdamos.

O Nemunas raukėsi, pyko, tamsia vandenų varsa paniuro, yt senelis, gilią senovę minėdamas, kurioje jis buvo savimi, niekas jo nekliūdė ir plaukė kur ir kaip noris...

Meškučių ūkininkų gyvenimas, naujon vagon įstojęs, ritosi niekieno nedrumstas.

Mačiūnas ir Viktutė, savo darbais užsiėmę, lyg nė nežiūrėjo tan darban, kuris tiek kalbų ir rūpesnių aplinkinių žmonių sukėlė. Tečiau juodu gyvai ir žingsnis už žingsnio sekė naujuosius sumanymus.

— Iš vienos bėdos tas Jurgis lenda kiton, — dažnai tarydavo Mačiūnas į Viktutę.— Vos spėjo kiek pasilsėti, kiek širdį ir dvasią nuraminti ir tuoj metas kiton pusėn, lyg užmaršos jieškotųs, lyg savo jėgomis nepasitikėtų...

Viktutė atidžiai jo klausydavos, o ypač kuomet jis užvezdavo kalbą apie Jurgį. Bet ji, matomai, daug geriau pažinojo savo brolį ir jautriomis moteriškės sielos stygomis greičiau ir aiškiau suprazdavo ir sugaudydavo jo norus. Todėl ji ir aiškindavo Mačiūnui.

— Man rodos, kad tamsta klysti. Jurgis ne užmaršos jieškos, ne savo jėgomos nepasitiki, bet suprato praėjusių metų klaidą ir stengiasi dabar ją atitaisyti.

— Kokią klaidą? — nustebusiomis akimis klausė jis.

— Ar maža žmogaus gyvenime klaidų, kurių niekas klaidomis neskaito, bet kurias gyvenimas tveria? Juk dažnai atsitinka, kad vispusiai apsvarstytas žingsnis ir visų-teisingiausiu šiandien pripažintas, rytoj pasirodo nedovanotina skubaus nutarimo pasekme.

— Gerai, sutinku; bet kame Jurgio klaida?

— Aš ir-gi to neskaitau klaida, ką jis pats skaito. Tasai nervingas darbavimos, tie važinėjimai ir rūpesniai — tas viskas turi, anot jo, atlyginti praėjusių metų neišnaudotą laiką.

— Bet to laiko negalima buvo anais metais išnaudoti, — karščiavos Mačiūnas.

— Tą aš gerai žinau, bet jis to nesupranta. Kaiman sugrįžęs ir veikti pradėjęs, jis susitiko su inteligentais žmonėmis ir todėl taip puikiai jam klojos ir todėl tokios geros pradėtojo darbo pasekmės. Prie mūsų žmonių ne gėlėmis klotas takas — turėjo juk vieną pavyzdį — Batutį, — bet tas greitai atsivertė ir rodos jam, kad ir kiti taip greit atsivers.

— Na, ne vieną odą nuo liežuvio nuplėš, kol sviatosiniečius prie ko-nors prikalbės. Tai jau parinktieji visoje Suvalkijoje stuobriaodžiai, kurių nė smalinis vytinis risčion neįvarys. Tikros «pėsčios, rambios sielos!»

— Ne jie vieni, ir laukininkuose netrūksta tokių tūzų, kurių valia visą sodžių slogina.

— Dažnai kalbėdavos juodu apie įvairius Jurgio sumanytų darbų reikalus ir taip gerai pažinojo visų apylenkių žmones, kad iš anksto nuspėdavo kur Jurgiui pasiseks, o kur viskas vėjais nueis.

Tečiaus nevisuomet pasisekdavo nuspėti, kartais gerokai suklyzdavo. Ypač apie laukininkų «tūzus». Ten nauji vėjai papūtė ir žmonės baksterėjo pirštu smegenynan...

DAS EWIG LEBENDIGE.

Tarytum nervingos rankos brūkšnys, taip greitai pralėkė vieni metai, gilią pasaulio dėjose vagą išarę — pralėkė, atsimušė paskutinėn pasaulių ribos sienon ir, perkūno greitumu, nuskendo toje viltvilingoje, taip gašliai masinančioje nebūties viešpatijoje...

Per žmogaus krūtinę šliaumoko žingsniu čiuožia baisusis laiko arklas; smailiais noragais remiasi jo slėpinio prabūtybėn; palyčiomis verčia iš dvasios gelmių savęs paties troškimą; erzina, nurimosios pašėlusiame šokyje, valios pajautas — ir retkarčiais, yt linksmon mintin atsižvelgęs beprotis, tylutėliai juokiasi dūsliu kapinių juoku...

Ir, tan kapinių juokan įsiklausęs, girdi nepaprastus, nesugalvotinus ir šiurpius prasmės žodžius.

Aiškiai, kuone užčiuoptinai girdi juos, supranti, jauti — o vis-gi nestengi nė vienos tų girdėtų žodžių balsės atkartoti.

Ir stebiesi, ir suprasti negali — o vis-gi supranti...

Tuomet ateina galvon tūlos sukerpėjusios senutės pusiau-pasaka, pusiau pasenusio ir nuvargusio proto kledėjimas:

...Žmogaus krūtinė — stebūklingos aukso kanklės sidabro stygomis.

...Nesuskaitoma joje stygų daugybė — nesuvoktina gaidų harmonija.

...Niekas — niekas nemoka tomis kanklėmis naudoties — labiausia pats savininkas.

...Kiti skambina jo gyvenimo kanklėmis, — kiti gieda jo būtybės giesmę — jis tik klausos pats savo krūtinės gaidų ir nepažįsta jų, nenumano, kad tai jis pats savin šaukias, meldžias ar skundžias...

...Ir kas vieną kartą savo būtybės kanklėmis suskambįs — prieš tą pasaulis suvirpės, gamta savo visagalėje nusilenks, net patįs Dievai prieš jį atsiklaups...

Taip pasakojo sukerpėjusi senutė ir ne šio pasaulio liūdėsis vystė raukšlėtą jos veidą; virpančios, Giltinės aplinkui jieškančiosis, rankos tiesėsi dausų mėlynėn ir laukė to viršdieviškojo kanklininko, laukė ir ilgėjos jo, tarytum, mirties prieangyje stovįs žmogus, susilauks anos stebūklų valandos...

Kaip giliai įsiskverbė tie žodžiai Oginto krūtinėn, kiek neįsiveizdintų reginių jie sukėlė ir kaip ilgai ilsėjos sielos tamsybėse, kol pašėlusi žiemos pūga nesužadino jų ir neapvilko žilos išminties rūbu.

Aplinkui tiek šviesos, tiek spindulių. Durįs į visus kambarius atviros — visur tik klojas žmogaus rankos užžiebtos šviesos posmai-gijos.

Ogintas tai sėdi ir klausosi ką tyla pakampiais šnabžda, ką nutilusi pūga bejausmiui dangui pasakoja — tai nervingais žingsniais eina iš kambario kambarin, lyg ko jieškotų, ar ką pametęs būtų.

O svečiai nevažiuoja, tarytum visi susitarė pasivėlinti — o gal pūga kelius taip užpustė, kad niekas nė nemano iš namų judinties? Bet jo naujas žibintuvas, viduryje kiemo pakabintas, toks šviesus, kad visi kaimynai šviesą aiškiai mato...

Nerimastis ima šeimininką, kuris sukvietė kaimynus mažon puoton — ar-gi ji nepasisektų. Skambina. Įeina tarnaitė:

— Ar ponas Mačiūnas dar neatėjo?

— Su panele kalbasi virtuvėje.

— Paprašyk pas mane.

— Tuojau.

Už valandėlės įeina Mačiūnas. Jo veidas šviesus, linksmas — tarytum kita pieninė būtų staiga iš žemės išdygusi.

— Ar labai dūksta?

— Ojojoi!.. Taip ir rodos, kad Belzebubas visus kipšiukus davatkų medžioti išvarė, — nusijuokė Mikas.

— Ar lempa gerai šviečia?

— Sau panosėje!

— Kaip tai?

— Už poros sieksnių tokia tamsybė, kad imk ir skolinkies iš kelmuko smalinį...

— Tai reikia visos trįs užžibinti.

— Gaila žibalo, visvien nekiek daugiau šviesos bus.

(T. b.)

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)..

(Tąsa.)

kaip va prigavęs ir Keistutį. Viena iš didžiausių jo prigavysčių buvo kova ties Žalgiriu, kurią Gabrys pardavė Olšauskui ir T. M. D. už $40, bet kurios Olšauskas nespausdino, o T. M. D. ir gi nemano spausdinti.

Kaip matėme augščiaus, lietuviai turi daug tėvynių. Didžiausios jų tėvynės — Lietuva ir Amerika. Iki šiam laikui jie tiek težinojo apie vieni kitus, kad amerikiečiai-lietuviai siuntė Europos lietuviams piningus, o šie pastarieji sakė amerikiečiams: «tai jūsų dalykas siųsti mums piningus, ba jųs pasiliuosavot nuo savo darbų tėvynėje; tuos darbus męs dabar atliekame, tad primokėkite mums». (Žiūr. „Vien. Liet." 1911 m. N10). O amerikiečiai (sulygink „Laisvąją Mintį" N12 ir „Lietuvą" N2, 1911.) pasakė jiems:

— Neprigausit! Išgriauškit! Iš senos tėvynės išėję, naują pasidarysime. Vis-gi naujiena — šviežiena!

Kaip tęn ištikrųjų pasibaigs tie dalykai su tėvynės klausimu — Chronika surašys ir ateities historikas, ištyręs visas aplinkybes, ir suradęs priežastis, pasakys:

— Štai kur yra šuo užkastas!

Iš atžvilgio į apšvietą lietuviai yra apsišvietę. Iš šimto žmonių 69 moka skaityti ir rašyti. Iš tų 69-nių, dar 24 teskaito „Aukso Altorius" ir „Šaltinius" su „Saldžiausiomis Širdimis"; jie skaito taip kaip nori — ir viršumi kojomis kningą atsiskleidę ir gerai pasiėmę; ta rųšis skaitytojų rašyti nemoka, jei bent kuris-ne-kuris per nesusipratimą išmoko rusiškomis litaromis lietuviškai rašyti. Toliaus, iš tų pačių 69-nių, yra 45, kurie jau moka skaityti ir rašyti. Rašydami, daugumas visuomet kloniojasi geros sveikatėlės ir visokių «lockų» nuo Pono Dievo ir bučiuoja visų «skaisčius veidelius per šį margą poperėlį», o ant galo pasako, kad viskas yra «all right!» Skaityti ir rašyti daugelis mokinosi ne mokyklose (kurių nebuvo), bet pas kontrabandistus.

Lietuviai turi daug gerų ir negerų ypatybių. Prie gerų ypatybių priskaitoma yra: gabumas, — nesa visi lietuviai yra gabųs, ir per tai visi nori atsižymėti savo darbais visuomenės labui: vieni rašo eiles, kiti svetimas pasisavina; vieni karštas kalbas laiko, kiti kalbų kantriai klauso. Prie mokslų yra visi linkę: retoje trioboje neužeisi «Sapnininko», ar «Monų Kningos», ant kurių išleidėjai daug yra uždirbę. Retas lietuvis sutinka sugyvenime su kitais ir niekuomet nenusileidžia, — delto, kad nori pats veikti.

Prie netikusių ypatybių reikia priskaityti daug daugiau dalykų. Bet paminėsime tai, kad jie tiki į burtus, geria degtinę ir alų, mėgsta pešties, su kuningais nevisur tesugyvena gerai (Shenandoah, Scranton, Philadelphia, Kražiai), protestuoja prieš vyskupus (del kuningo Tumo Vilniuje), kelia riaušes del kuningų Tumo ir Olšauskio kelionės Amerikon ir tt. ir tt. Aršiausis dalykas — tai nesvietiškas palinkimas prie protestų. Jonas protestuoja prieš Baltrų, Baltrus prieš Joną, o Klemensas ir prieš Joną ir prieš Baltrų. Tas nesiskaito visuomenės veikėju, kas nėra parašęs ar pasirašęs po protestu. Per tai ateityje, reikia tikėties, visi lietuviai pavirs protestantais.

Kryžeiviškos karės arba Krucijatos.

Jei yra buvusi kokia historija, — ar tai ant mūsų baltaburnio Mėnulio, ar ant Marso, su kuriuo bičiuliuojasi mūsų «pirmeiviai», tai tęn galėjo būti ir Karolis Didysis, ir Henrikis IV, keliavęs Kanosson, ir Gabrio «Geografija», kurią konkursas pagyrė ir apdovanojo ir Seinų „Šaltinis" su Vailokais ir Totoriais. Bet tęnai nėra buvę kryžeivių karių. Už tai męs galvojame.

O nebuvo delto, kad nei ant Mėnulio nei ant Marso nėra žydų. Gi kryžeivių karei būtinai yra reikalingi žydai. Jei ir buvo kada karės be žydų, tai jos nebuvo kryžeiviškos karės. Mat, kryžeiviams rūpėjo mušti žydus.

Svarbių-svarbiausioji tų karių priežastis buvo išliuosavimas Dievo Karsto, arba Grabo, iš mahometonų rankų. Žydai gi visur painiojosi kryžeiviams po kojų. Žydai, kaip žinoma, nukryžiavojo Jėzų; gi kryžeiviai ant savo drapanų turėjo išsiuvinėtus kryžius.

Štai pranešimas apie pirmąją krucijatą. Pustelninkas, (tas žodis reiškia: abrinas, vienturtis, viengungis, arba bepastogis), Petras iš Amjėno, sugrįžęs iš Jeruzolimos, basas išvaikštinėjo Italiją ir Pietų Franciją, visur pasakodamas, kaip nelabieji turkai tyčiojasi iš Viešpaties Karsto ir kad būtina yra kuogreičiausiai eiti Jeruzolimon, atlupti Viešpaties karstą iš turkų rankų. Pagal vėlybesnius ištyrinėjimus tai nebuvo Petras, ir ne iš Amjėno, ir ne Pustelninkas, o tai buvo tūlas Urbonas iš Klermono, tuolaikinis popežius; jisai nebuvo basas, bet apsiavęs kantapliais ir pats nevaikštinėjo palei Italiją ir Franciją, bet pasišaukė raitelius pas save į Klermoną.

Popežius, sušaukęs visus pas save, pasakė agitativišką kalbą (sulygink su agitativiškais Rutkaus lapeliais), ir iškalno atleido visas buvusias, esančias ir būsimas nuodėmes visiems, kas tik eis į krucijatą.

Išpradžių į karę išsirengė šiaip ne kuo atsižymėjusios gaujos. Jas vedė tikrasis Petras iš Amjėno ir raitelis Walteris, kurį, delei jo tuščių delnų ir kišenių, visi praminė Plikabambju.

Pasirodžius kokiam nors miestui, kryžiuočiai iš anksto klausė:

— Ar tai čia pats Jeruzalem?

— Dar ne...

— Vojargutaliau! O męs tarėm, — tai Jeruzalem...

— Tai kas?

— Nieko! Męs norėjom žydus mušti... Ar čia jų esama?

— Žinoma!

Ar galima juos pakratyti?

— Galite, kiek tik norit!

Taip jie ėjo toliau, kiek galėdami ir kuogeriausiai atlikdami savo pareigas ir veikdami taip, kad popežiaus duotasai nuodėmių atleidimas turėtų ką atleisti. Pamaži jie visi išgaišo: dalį jų išmušė vengrai, dalis nunyko nuo «pavietrės, bado, maro ir kitų kvarabų».

Nepasiekė tikslo šis išsirengimas; buvo tai tik pirmi lašai didelio lietaus, kuris turėjo netrukus užeiti. Ir užėjo keliems mėnesiams praslinkus.

Šitoje krucijatoje sutinkame vardą Gotfrido iš Buljono. Dailus vardas, nuo kurio tuoj atsiranda apetitas. Kryžeiviai pakeliui užkariavo miestus. Gi tasai kelias buvo ilgas: kad atsistotų — dangų paremtų, kad imtų bėgti — vagį pagautų, o jei prabiltų — daug pasakytų. Tris metus keliavo kryžeiviai, iki pasiekė Jeruzolimą. Didžiausias iš užkariautų miestų — tai buvusioji Syrijos sostapilis, Antiochija. Čia kryžeiviai rado brangintiną relikviją. Buvo tai durtuvas, kuriuo perdurta Išganytojui šonas.

:o:

KULTURIŠKI ETIUDAI.

Reikalas ir žmoniškumas. (Po įspūdžiu perskaičius diskusijas tarpe francūzo Bergson ir anglo Balfour — apie reikalo nežmoniškumą „Hibbert Journal" N37). Prasidėjus karei delei Tripolio, visų šalių laikraščiuose pasipylė įvairios nuomonės. Taip, vieni sako, jog Italija prasižengė prieš tautų ramybės įstatymus ir žmoniją, nes užpuolė ant Turkijos, kuri pati dabar taip nusilpusi bekovodama namie, beversdama žemyn nuo sosto ilgus amžius sėdėjusią tyraniją ir begriaudama despotizmo tvirtovę. Kiti priešingai tvirtina, jog atėjo laikas išliuosuoti Tripolį nuo neišsigalinčios turkų valdžios, kuri alinanti arabus Afrikoje, sunkianti iš jų tik piningus, ir niekados nepajėgianti Tripolio gyventojams pravesti kulturos kelio, kadangi Turkija net ir namie pas save neišstengia įvesti tvarkos ir gerovės. Faktas vienok pasilieka faktu, jog Italija negerai padarė **prieš žmoniškumą**, o gerai padarė **prieš reikalą**. Žmoniškumas ir reikalas pasirodė čionai beeinąs priešai viens kitą.

Žmoniškumas mokina mus silpnesnį globėti, bet reikalas priverčia kartais tą-patį globėjamąjį silpnesnį suėsti... Tokie jau gamtos įstatymai! Kada anais metais užsidegė ties New Yorku laivas „Slocum" ir pradėjo važiavusie exkursantai tėvai su vaikais gelbėtis ant valtelių, tai į jas paspėjo susėsti tik stipresnės moterįs ir vyrai. Ir kada kiti šimtai skęstančių, iš vandens graibstėsi už valtelių briaunų, iškėlę galvas ir krauju putojančiomis lūpomis šaukė pagalbos, tai valtelėse sėdintieji irklais daužė skenduoliams per rankas ir per galvas. Kitose valtelėse buvo perdaug susėsta, tai ir iš čia silpnesni bei vaikai tapo išstumti vandenin... Buvo reikalas! Reikalas ir žmoniškumas visuomet kovoja tarp savęs.

Italiją irgi privertė reikalas: ji nebeturi kur padėt savo žmonių! Jos išeivių pritvino visos trįs Amerikos. Jie kolonizuojasi net Azijoj. Visi mat tautą! Ir privertė tas-patsai nuožmus reikalas užgriebti Tripolį, kuris per neplačią Vidužemės Jūrą, italams — tik ranka pasiekt, ir kuris turi apie 400,000 ketvirtuotų mylių žemės. Tinkamas klimatas, derli pajūrės žemė, viskas tas masinte pamasino ita-

mu darbininkų su darbdaviais ir išjieškanti sužeistiems darbininkams atlyginimą, šiąnedėl išmetė savo sąnarį Gompersą, A. F. of L. prezidentą nuo kalbėtojų lakšto. Manoma, kad tai padarė delto, jog Gompersas rėmė McNamarus. — Ta pati federacija laikė Metropolitan Life rūmuose susirinkimą ir išdirbo planą, kad priversti teismus, idant sužeistiems fabrikuose darbininkams išjieškoti atlyginimą.

¶ **Tyrinės čia dynamitavimus.** New Yorkan žada atvažiuoti garsusis detektivų viršininkas Burns su tikslu tyrinėti čionai buvusius įvairius dynamitavimus, dar nuo 1906 m.

¶ **Nebeužkabino sufragisčių.** Antrą sykį sufragistės surengė ties kapitalistų bažnyčia, tai yra ant Wall str. savo prakalbas, ir šiuo kartu nebeatsikartojo šutvė, kurią savaitė atgal visoki pabaldos buvo iškėlę del sufragisčių ir išardė mitingą. Gal delto dabar ramiai apsiėjo, kad buvo 20 policmanų ir kitatiek detektivų. Vienintėlis balsas buvo iš publikos, tai kada Mrs. Blatch pasakė: „O dabar da žodis apie policiją", — tada koks tęn iš vaikėzų su entuziazmu suriko: „Hooray for the cops!"

¶ **Mitingas del Rusijos.** Gruodžio 6 d. Carnegie salėje atsibuvo milžiniškas mass-mitingas. 5000 žmonių, kaip vienas, protestavo prieš Rusiją, kuri nepripažįsta amerikoniškų pasportų. Kalbėjo ex-ambasadorius White, kongreso kalbėtojas Clark, gubernatorius O'Gorman ir Wilson bei daugelis kitų. Išnešė rezoliuciją, kurioje reikalauja mūsų valdžią, kad priverstų Rusiją pripažinti pasportus ir ypatos nepaliečiamybę, kaip čia gimusių, taip ir naturalizuotų piliečių, nežiūrint tautos ar tikybos.

Ant šito judėjimo atsiliepja balsai ir iš Rusijos. Taip iš Peterburgo telegrafuoja, jog pusiau-valdiškas organas „Rossia" rašąs, kad bereikalo esą Amerika karščiuojasi už žydus, iš kurių Amerikos piliečių tėra 4%. Tačiaus „Rossia" užmiršta, kad Rusijoje nepripažįsta amerikoniškų pasportų ir nežydams, — lygiai ima į nagą Amerikoje naturalizuotus lietuvius, lenkus ir pačius rusus. Pasportų klausimas Rusijoje sutvinko į didelį skaudulį, ir gerai būtų, kad tą skaudulį amerikonų lancetas pradurtų...

¶ **So. Brooklyno Jaunuomenės Choras** vedamas p. L. Eremino, kaip mums praneša patsai vedėjas, laikinai nusilpo ir paliovė tuom tarpu mokinęsis. Priežastis ta, kad merginos nesusirenka. Tačiaus viliasi susitvarkyti, ar bent vienų vyrų chorą sutaisyti.

¶ **Ferrero vardu mokyklos.** Ant 104 E. 12-th str. įsikūrė moderniška mokykla, vardu ispanų kan kintinio Ferrero. Vadovauja ją žinomi reformatoriai ir ideališkieji anarchistai, kaip L. Abbot, ir kiti. Čia vakarais išguldoma literatūra, dailė, gamtos mokslai, politiškoji ekonomija, etc. Panašios mokyklos steigiamos ir kituose miestuose, k. v. Portlande, Philadelphijoje, Salt Lake, Denveriuje ir kit. Ferrero draugija įsikūrė New Yorke 3 d. liepos, 1910 m.

¶ **L. U. Klubo paskaita.** Pereitą nedėldienio vakarą atsibuvo Lietuvių Ukėsų Klubo ruimuose (515 Hudson str.) paskaita. Skaitė p. J. O. Širvydas: „Mūsų jaunuomenės takai", paskui buvo ilgos diskusijos. Pagaliaus p. Račiūnas parodė keletą judomųjų paveikslėlių.

Prieš kalėdas minėtasis klubas jau nelaikys daugiau paskaitų.

¶ **Prakalbos.** Ateinantį nedėldienį Liet. Ukėsų Klubas rengia dideles viešas prakalbas. Atsibus jos klubo ruimuose, 515 Hudson str. ir kampas W. 10-tos. Prasidės nuo 3-čios po pietų. Kalbės pp. V. K. Račkauskas „Tėvynės" redaktorius ir J. V. Lutkauskas (iš Brooklyno).

Vietines Žinios.

— **Del kalėdinių siuntinių.** Krasos ofisas laikraščiams praneša, kad apskelbtų publikai šiuos dalykus: 1) visokius siuntinius kaipo kalėdines dovanas draugams ir giminėms, reikia pasiskubinti išanksto siųsti, nes paskutinėse dienose labai daug susidaro, per tai pačtoriai daugelį išnešioja tik po kalėdų; 2) ant ankstyvų siuntinių siuntėjas gali užrašyti: „Do not open until Christmas"; 3) pasveikinimo laiškai, kuriuose nėra daugiau penkių žodžių, galima dėti prie siuntinio; 4) ant siuntinių turi būt ir siuntėjo adresas; 6) krasos taupomajo banko markės nevalia lipinti vieton paprastų krasos markių; 6) „Raudonojo Kryžiaus" markės, jei kas lipina, tai turi būt kitoje pusėj siuntinio arba laiško, o ne ant adreso pusės, kur reikia paprastųjų krasos markių.

— **T. M. D. paskaita.** Pereito nedėldienio vakare, p. Balčiaus salėje 93 Grand str. atsibuvo 5-toji T. M. D. kuopos paskaita. Skaitė Dr. J. Kaškevičius ant tėmos: „Kūdikių penėjimas". Prelegentas labai puikiai išdėstė, kaip reikia motinoms elgtis kūdikius auklėjant. Tokia lekcija reiktų po keles dešimtis sykių perskaityti mūsų motinoms, kurios apie kūdikių auklėjimą turi labai mažą supratimą. Didelis pasimokinimas yra ir del augusių. Linkėtina būtų, kad Dr. Kaškevičius tą lekciją da nors porą sykių perskaitytų ją Brooklyne ir New Yorke, taipgi jos nuorašus pasiuntinėtų į kitus miestus.

Ateinantį nedėldienį toje pačioje vietoj, vakare bus dramatiškas skaitymas. Skaitys p. J. Baniulis dramą: „Švarkas ir milinė".

— **Kandroto-Zbyško imtynės.** Gruodžio 5 d. Palace Hall salėje atsibuvo didelės imtynės lietuvio drūtuolio, p. A. Kandroto su garsingu lenku šampionu Zbyško. Šiuo žygiu imtynės neišėjo aiškios, nes referentai nesutinka su ėmimosi laiku. Per 30 minučių Zbyško lyg apgalėjo Kandrotą. Bet sakoma, kad referentai lyg truputį apsiriko su laiku, ir kad Zbyško suvartojo daugiau laiko ant kokios minutės. Taigi nebūtų priskaitoma Zbyškui pergalė. Neužilgo girdėtis būsią surengtos kitos imtynės.

— **Da apie Gustaitį.** Per. nr. buvo paduota, kad bandė pasikarti Gristatis. Išsiaiškino, kad jo pavardė Gustaitis (lietuvis) ir gyveno ant So. 1-mos, o ne 3-čios. Jis pirmiaus bandęs pasipjauti ir užmetęs kaltę ant savo pačios, kuri pertai net buvo areštuota, bet teismas vėl ją paleido.

— **Iš Scenos Mylėtojų veikimo.** Scenos Mylėtojų Choras dabar suveda nuo pastarojo „Birutės" perstatymo atskaitas. Apmokėjus visus iškaščius, liksią dar kiek ir gryno pelno. Girdėtis, kad S. M. C. kviečią į Newarką sulošti „Birutę". Taipgi girdėtis, kad vietinės S. L. A. kuopos kviečia ką-nors pastatyti ateinantį pavasarį, laiku rengiamojo S. L. A. seimo, kuris atsibus Brooklyne.

— **P. Norkaus paskaita.** Per. nedėldienį Taut. Namo salėje skaitė lekciją p. P. Norkus, L. M. narys, ant tėmos: „Svieto pabaiga".

— **„Dainos" choro vakarėlis.** Ateinantį nedėldienį East New Yorko „Dainos" choras rengia savo draugišką pasilinksminimo vakarėlį. Atsibus vakarėlis p. Schwabensono salėje, kampas Pitkin Ave. ir Chestnut str. Prasidės nuo 3-čios po pietų.

— **Nori iškelti laivynkiemį.** Paskalas eina, kad New Yorko miestas nori atpirkti iš Brooklyno laivynkiemį (Navy Yard), kuris dabar užima didžią dalį East upės pakraščio Central Brooklyne. Kur tada įtaisytų laivynkiemį, dar nežinia. Bet jeigu jį iškeltų, tai pasidarytų labai daug švarios vietos Brooklyno paupėj, nors brooklyniečiai iškėlimui laivynkiemio labai priešinasi.

— **Prieš svetimtaučių kalbas mokyklose.** Majoras Gaynor įnešė pradinių mokyklų tarybon, kad panaikintų išguldymą mokslo vaikams svetimose kalbose. Ikšiolei, kiek žinoma, daugiausiai išguldinėja francūzų, ispanų ir vokiečių vaikams, jų prigimtose kalbose. Jeigu Gaynoro įnešimas pereitų, tai visos svetimos kalbos būtų prašalintos, ir net lietuviams nebeliktų vilties kadanors savo kalbos mokytojus pastatyti. Tačiaus daugelis pedagogų majoro nuomonei priešinasi.

— **Nauja lietuvaičių draugija.** Girdėjome, jog susitvėrė nauja Brooklyno lietuvių moterų pašalpinė draugija. Vardo neteko sužinoti. Pereitą nedėldienį Liet. Uk. Klubo ruimuose ant Bedford ave. laikė susirinkimą, kuriame tarp ko kito nutarė parengti viešą vakarienę. Draugijos sekretorium esanti p-lė Karalevičiutė.

LAISVAMANIŲ UŽDAVINYS.

Šiame straipsnelyj aš nemanau viską priminti, ką laisvamaniai turėtų atlikti. Tik suminėsiu vieną dalyką, kas mums yra reikalingiausiu ir svarbjausiu. Štai kas mums yra gyvu klausimu, tai jaunuomenės auklėjimas. O kad mūsų beaugančius vaikus ir mergaites užinteresuoti mūsų tautos reikalais, tai turime męs parūpinti mokyklas ir atsakančius mokytojus, negu parapijinės mokyklos.

Šį klausimą buvo pajudinę antrajame laikraštininkų susivažiavime, bet matyt labai paviršiu nuslysta, jokio projekto neišnešta, tik paminėta, kad publiškos mokyklos yra geros.

Bet jeigu pažvelgsim plačiau, tai suvis kitą pamatysim. Publiškose mokyklose nesupažindįs mūsų jaunuomenės su mūsų tautos reikalais, tik atbulai ištautins. O parapijinėse mokyklose, kaip matyt, taipgi niekuo vaikelių neužinteresuoja: nei su mūsų literatura, nei su kitais visuomenės reikalais, o kas svarbjausia — nesupažindina mūsų jaunuomenės su mūsų literatura ir su mūsų historija. Męs tūli manome, kad nesulaikysime savo vaikų nuo ištautėjimo ir nesutversim čionai antrą Lietuvą. Bet reikia žinoti, kad jaunuomenė vistiek yra reikalinga palaikymui mūsų literaturos, mūsų laikraščių ir viso gyvenimo. Atminkime, kad Lietuvoje leidžiami laikraščiai turi kalbėti pusiau pričiaupta burna. Todel mūsų pareiga yra gvildenti viską, kas mums ir Lietuvai yra reikalinga. Čia išeinantįs laikraščiai ir kningos plaukte plaukia kas dieną, ne desėtkais, bet šimtais egzempliorių į mūsų tėvynę. Tuomi męs nemažai prisidedam prie pakėlimo Lietuvos kulturoj ir politikoj.

Antras dalykas, mums laisvamaniams turi apeiti jaunuomenės išliuosavimas iš prietarų ir burtų, o pamokinti laisvai protauti. Taigi ir delto mums reikia mokyklų. O tas atsiekti nėra taip sunku; tik pamėginkim; nes pas mus jau netrūksta žmonių laisvai manančių, tik suglauskime spėkas į krūvą ir pradėkime veikti.

Man kitose lietuvių kolonijose lietuvių padėjimas nėra taip žinomas, kaip Brooklyne. Todel ir kalbėsiu apie Brooklyno lietuvius. Čion kur tik nueini, ten sutinki laisvų pažvalgų žmones, ar tai grinčiose, ar susirinkimuose, ar pasilinksminimuose, — visur išgirsti apgailavimą, tai pasityčio jimą iš mūsų tamsesnių brolių, prietaruos ir burtuose paskendusių. Bet aktiviškai veikiančių maža dalelė. Mat tūli mano, kad esą liuosi, tai ir nuo visuomeniško darbo tariasi esą liuosi. Ne, brolyčiai! klystame taip manydami. Reikia atsiminti, kad mūsų pirmieji laisvamaniai liuosavo mus per kovą, juos liaudis sutikdavo kiaušinių mėtymu; nekartą surėždavo jiems ir su kumsčiu per veidą. O šiandien jau kas kita — pasirodžiusį ant pagrindžių liaudis sutinka gausiu rankų plojimu; reiškia kad jau laisvai manantįs žmonės turi užuojautą lietuviškoje visuomenėj.

Laisvos mokyklos steigime, del mūsų vaikučių, pritiktų imti iniciativą vietinei laisvamanių kuopai, Fr. Ferrero. Atsiminkim, kad Ferreras netik jaunystę ir turtą pašventė moderniškoms mokykloms, bet visas savo spėkas ir gyvastį atidavė. Taigi nedėvėkim jo vardą veltui ir steigkim laisvas mokyklas. Aš manau, laisvos mokyklėlės steigime rasime užuojautą pas lietuvius, tik pamėginkime kreiptis prie laisvesnių draugysčių, be abejonės jos pritars.

Tik pradėkim ir dirbkim, ir būkim laisvamaniais iš darbo, o ne iš vardo. Čion turiu priminti apie vietinę parapijos mokyklą, kurioje keletas vaikučių mokinasi; bet jeigu visur parapijų mokyklose taip mokinama, kaip Brooklyne, tai Augščiausis apsaugok nuo tokios pedagogijos. Aš negirdėjau nei vieną mokinį, kad tartų tikrai lietuviškai; visa tarmė nukreipta į anglišką; pavz.: kur žodis su raide „r", ištaria „ar". Bet ką norėti iš mokinių, jei ir mūsų mokytojai nieko nesiinteresuoja apie mūsų literaturą, ir kalbėdami į mokinius daro mišinį. Pav.: vieną kartą atsivedė chorą sudainuoti, ir šitaip pašaukė vaikus: „Hei! boys, kaman! sudainuosim „Lietuva tėvynė mūsų"... Taipgi mokiniai nėra niekuo užinteresuoti, kaip tik bažnytinėmis pareigomis. Tačiau aš neabejoju, kad brooklyniečiai iš tos mokyklėlės susilauks didesnį skaičių lietuviškų sportų, kurių jau ir taip yra net perdaug, kurie nieku kitu nėra, kaip saliūnų ramsčiais.

Bet kas čia kaltas? Ar jaunuomenė, ar męs? Pagal mano supratimą, tai męs kalti, ant mus puola atsakomybė, užtai kad męs nesirūpiname atsakančių mokytojų, kurie mokėtų užinteresuoti jaunuomenę, kas yra sviete kilta, gražu ir naudinga. O dabar lietuvių vaikai nežino kas tai yra lietuviški laikraščiai, šaukia „polaks peiper". Gal tūli mano, kad nebus mokinių laisvose mokyklose. Aš čion privesiu, kaipo pavyzdį iš atsitikimo, kur laisvų tėvų vaikai eina į parapijos mokyklą delto, kad tėvai nori pamokinti prigimtoje kalboj skaityt ir rašyt. Parėję vaikučiai iš mokyklos ir ingązdinti pekla ir velniais, nesiduoda tėvams pertikrinti, kad tai tik išmįslas. Taigi ar nereikia tokiems vaikeliams platesnių mokyklų?

Todel turėkime nors savo laisvų tėvučių vaikams laisvas mokyklėles. Nepamirškime, kad Lietuvoje klerikalai beveik viską laimėjo, liko tik apie porą laikraščių, o jaunuomenės sielose nors klerikalizmas leidžia šaknis, bet apšviesto jaunimo nesutveria. Taigi nors męs, amerikiečiai, nepaleiskime iš savo rankos to, ką męs mylime ir gerbjame — tai laisvą protavimą!

Striukutis.

PYPKĖ.

Smulkųs lietaus lašai dulkeno ant žemės tą vakarą, kada Velėnius girtas ant geležinių štankėtų užsirėmęs snaudė. Kepurė jo buvo purvina ir perplėšta; iš skylės lindojo didelė plaukų kuokšta.

Atsibudęs mėgino žengti, bet kojos klaipėsi į šalis ir jau visu svarumu buvo besišliejąs žemyn, bet susigriebė į medį. Nusižiovavo stovėdamas ir prašneko:

— Ona, Ona! Paduok man nuo stalo pypkę.

Nuo medžio dviem kreivais žingsniais vėl atžirgliojo prie štankėtų. Pakrasčiu įsikibdamas dašleivojo ligi kažinkieno trepų. Šiaip-taip užlipo, paramsčių įsikabinęs, pastumė duris, ir inėjo į priemenę. Tačiaus nepataikė ineiti grinčion, bet išslitiniavo į kiemą. Viduj degė žiburys ir mytų šešėliai mušėsi ant mūro sienos. Kuolų galai visai buvo panašųs į bonkas, todel mūsų Velėnius į mūrą atsirėmęs, į savo galvos šešėlį žiūrėdamas, tarė:

— Džimai, rudguže! Duok gert! Ko tyli, ar pasiutai? Ar išpuikai, kad nei nepažįsti manęs.

Atsikosėjo, nusispjovė ir vėl prašneko:

— Pati pakavojo pypkę ir dabar neturiu, o rūkyt noriu, kai pasiutęs. Džimai, Džimuti, nebūk balamutas — duok cigarą.

Šešėlis tyli.

Velėnius pasisuko ir į sieną atsiremdamas pradėjo eiti neva iš smūklės.

— Labanaktis, Džimai! Tu ant manęs piktas. Neduodi gert nei rūkyt — labanaktis.

Lipdamas trepais, kaip tik gerklė leido užtraukė:

„O tu motin, kaltunpakšė!
Kam mane užauginai,
Ko mažą nepaskandinai!"

Ir pargriuvo ant trepų, kurie iš kiemo vedė į priemenę. Tų namų šeimyninkė, išgirdusi slasą, išbėgo žiūrėt. Čia tyso ir riūkia gyvas, purvinas sutvėrimas...

— O! Ona! Pypkę atnešk! Gerą vakarą. Prikelk! Išalkau rūkyt.

Moteriškė nusistebėjo ir nusigando, kad ją nepažįstamas, purvinas vyras šnekina.

— Ko tu nori? — ji paklausė.

— Pypkę duok, pypkę, pypkę!..

— Kas tu esi? Eik greičiau laukan, o kad ne, tai aš šauksiu policiją.

— Policiją!? Kokia tu mandri! Ona, tagi, ar tu nepažįsti manę?

— Aš ne Ona! Ko nori?

Jis atsikėlė — žiūri ir mąsto... Paskui, lyg atsipeikėjęs tarė:

— Aš noriu eit namo.

— Ir važiuok sveikas.

Moteris išstūmė jį laukan ir uždaužė duris.

— Taik kažin, ar čia mūsų namai? — kušdėjo sau vienas.

Vėl žirgliojo ir nežino nei pats kur. Gatvė duobėta ir išvingiavusi į visas puses... Tikra nelaimė! Už valandos laiko, daug vargo praleidęs mūsų Velėnius atsirado prie savo trepų.

— Na, jau kad čia nebus namai, tai eisiu pasikart. Kur aš turiu dingt. Šalta, lįja!...

Prasivėrė duris ir inėjo į priemenę. Apsigraibęs rado ir grinčios duris. Įžengęs į vidų, nusimovė kepurę ir metė į aslą.

— Ona, Onute, širdele! Duok pypkę. Aš, kad tu žinotum, taip išalkau rūkyt, kad jei da vieną minutę be pypkės — mirsiu!

— Tau vėzdą per galvą, ne pypkę!

— Suštilk! Pasakiau, kad noriu rūkyt, tai ir duok pypkę, o ne — gausi guzą! Supranti tu, kudle!

Pati uždegė žiburį.

Ponas Velėnius ant lentynos pradėjo jieškoti pypkės. Su ranka nubraukė geriamąjį stiklą, kurio šukės žir! ir pasklido ant aslos...

— Dieve mano! Jau šęnakt nebus gero!

— O kam pakavojai pypkę?!

— Nei aš kavojau, nei man jos reik.

— Tu man nepasakysi! Tau rodos, kad aš kvailas.

Rado anglis viedre, paėmė ir atidengęs dangtį supylė į pečių. Užbriežė degtuką ir padėjo ant anglių — užgeso. Uždegė kitą ir kitas užgeso.

— Ką tu tęn dirbi? — klausė žmona.

— Neatiduodi pypkę — aš virsiu valgyt.

— Jau tau velnias turbūt protą sumaišė.

— Aš tau parodysiu — velnias! Surask pypkę, o kad ne— bus blogai...

Jis atsiminė, kad jo žmona, kur dama pečių pila kerosino; todel jis ir gi paėmė iš-po stalo leką ir užvertė ant geležų. Bet kerosinas buvo pasibaigęs, o tęn stovėjo gazolinas... Tą medžiagą uždegus — sprogsta, kai perkūnas... Jis gi tiek užvertė, kad užteks sudraskyt netik pečių, bet visą namą gali suardyt... Braukia jis degtuką ir jau kiš prie pečiaus... Jo žmonai dingt į galvą, kad jis uždegs gazoliną...

— Jezus, Marija! — ji šoko iš lovos ir pūsdama degtuką tarė:— tu nori triobą uždegti!?

— Tu mįslini, kad aš kvailas!

— Eik gult! — ji sušuko.

Ji buvo vienais tik apatiniais apsivilkusi. Jis griebė už anties, purkšt! ir marškiniai pasiliko jo saujoje.

— Še tau begėde! — jis pasakė.

Riebi, nuoga, apsidraikiusi plaukais stovi moteris... Jos akįs žiba piktai, kumščiai sugniaužti... Mano ji griebt jam už sprando ir dėt puikų ypą į snukį, bet neužsitiki savim ir bijo, jeigu kartais neapveiktų.

— Eik gult! — jis pasakė, — ko čia nuoga stovi, kai baidyklė!

— Tu eik gult! — ji sušuko persimainiusiu balsu.

— Kol nerasiu pypkę — gult neisiu.

Griebė ji jam už apykaklės ir parsibeldė ant žemės. Su keliais užsiklaupė ant krūtinės ir su abiem kumščiais rėžė į snukį.

— Še tau pypkė!

Piktumas jai inkvėpė tiek drūtumo, kad ji lengvai nudraskė nuo jo purvinus, apvemtus švarkus ir per aslą nuvilko į lovą.

— Už ką tu mane mušei? — jis kušdėjo.

— Migk, o kad ne — da vieną gausi į snukį karštą pypkę!

Iš baimės, kad negautų daugiau skalbt — nusisukęs ant sienos šniurpsėdamas stengėsi užmigt. **Šliburis.**

3—XII—1911.

ŽVAIGŽDELĖ!..

Užžibėk žvaigždele,
Tamsučius apšvieski, —
Per vargų naktelę
Mums spindulius sklieski.
Bevilti išvykie
Iš vargo grintelės,
Turčių paguldykie
Ant šiaudų lovelės.
Atsiųsk tėnai viltį,
Kur bėdžiai dejuoja;
Uždegk žmonių širdis, —
Lai gi užliepsnoja
Ta ugnia brangiausia
Kiekvieno krūtinė,
Tad atgims naujausi
Vargdienių tėvynė!..

Gilis.

DELEI PILIETIŠKŲ POPERIŲ.

Visi, kurie rašote kaslegarnių viršininkams, reikalaudami žinios, kada atkeliavote ir ant kokio laivo, **visados** savo laiškuose **turite paduoti** iš kur išplaukėte kur sėdote ant laivo), iš Liepojaus, Antverpen'o, Bremen'o, Glasgow'o, Hamburg'o, Liverpool'io ar Rotterdam'o, kaipogi ir **kelintą dieną mėnesio, ir metuose** atplaukėte į Baltimorę, Bostoną, Philadelphią ar New York; nepadavus to laiškuose, jūsų reikalavimai negalės būti išpildomi.

Kauno ir Vilianus gubernijų lietuviai turi paduoti datas (dienas mėnesio) **pagal naują kalendorių**, o ne pagal rusišką.

Vardus ir pavardes paduokite taip, kaip esate užsirašę keliavimo laike (ant šifkortės), nes kada išverstos nuo Kazimiero Mitriko ant Charles Metrick, arba Jokūbo Šukio ant James Shuck, tada toki išversti vardai ir pavardės nėra surandama.

Jeigu esat atkeliavę per Baltimorę arba Philadelphiją, tai ir rašykit tų miestų komisoriams, o kada dauguma yra atkeliavusių per New Yorko prieplauką, tai visados adresuokite šitaip:

Hon. Commissioner of Immigration, Ellis, Island, New York.

Pilietis.

ATIDŽIAU SEKIME MŪSŲ LAIKRAŠČIUS!

Daug rašo į mūsų laikraščius visokių straipsnelių ir daug jų yra labai naudingų ir pamokinančių. Bet ar męs atidžiai perskaitome tuos naudingus straipsnelius ir ar męs apsvarstom ir apmįslijam perskaitę bene čia teisybė ką tas ar kitas rašo? Bene reiktų mums paremti tą ar kitą dalyką, prisidėti ir dirbti išvieno? Ant nelaimės męs tik perbėgame žinutes, o patį laikraštijos perlą arba straipsnius mažai teskaitome ir dar mažiau tesvarstome.

Štai nesenai rašė „Lietuva'' (41 N) apie užmanytą lietuvių visa-tautišką draugiją. Tai būtų labai naudingas sumanymas ir jau kaipir pradėtas darbas, tik reiktų jį visiems pradėti dirbus išvieno. Su mažomis išlaidomis, mažais mokesčiais ir prisidėjimais, milžiniškus darbus galėtumėm nuveikti ir daug reikalingiausių reikalų atlikti. Nes mokant tik po penkius centus į metus, niekas nepajus sunkumo.

Taip ir daugelis mūsų labai puikių sumanymų praeina pro akis ir nepalieka pasekmių, nes męs nesvarstome, kas mūsų laikraštijoje užgimsta. Delto atidžiai skaitykime sumanytojų naudingus straipsnelius ir neskaitantiems paaiškinkim, kad ir anie nepasiliktų gadynės užpakalyj. Tada vis eisime pirmyn.

J. K. Mikas.

MORALIŠKA INSTRUKCIJA JAPONIJOJ.

Japonija visose savo mokyklose suteikia morališkus patarymus apart kitų mokslo šakų, kaipo tai aritmetikos, geografijos ir t. t. Taip sako mums baronas Dairoku Kikuchi, perdėtinis Imperatorinės Universitatės iš Kyoto, ir pirmiau buvęs Apšvietos ministeriu Japonijoj, savo naujoje kningoj „Japonijos Apšvieta''. Iš to matome, jog japonų vaikams jau suteikia nuo-pat įstojimo mokslainėn iki jos pabaigai, pradžią tolesniems morališkiems išguldymams.

Mokslainių rėdyba stengiasi idant jie mokytųsi tokias dorybes, kaip tai, nuolankumo ir paklusnumo tėvams ir senesniems, meilės ir draugijinio draugavimo, taupumo, darbštumo ir t. t. taip-pat gi kai-kurias žinias iš viešpatystės ir draugijos. Prie to inkvėpjama vaikams apie švarumą, teisingumą, reguliariškumą, dvasios galę, mielaširdystę, malonumą ir daug kitokių dorybių.

Išguldymuose apie teisybę duoda jiems pavyzdžius iš apysakų, kaip va apie Jurgį Washingtoną ir jo prisižinimą, kad jis nukirto obelaitę; apie reguliariškumą ir darbštumą priveda jiems Benjamino Franklino gyvenimą. Atradimas Amerikos per Kolumbą, atvaizdina jiems, pasišventimo jėgas. Abraham Linkolno gyvenimas atvaizdina sąjausmo ir teisingumo pavyzdžius, o jo „Emancipation Proclamation'', — laisvę.

Sekanti apysaka yra pamokinanti del jų išsidirbimui gero pobūdžio. Apie 150 metų atgal, buvo Nagotu apylinkėj mokslinčius vardu Taki Katutai, kuris turėjo išmintingą pačią. Vieną dieną išpuolė jai iš rankovės raudonų siūlų kamuolys. Jos vyras, tą patėmyjęs, užklausė jos: kodel ji tęn laikė siūlus? Ji paraudonavus atsiliepė: Pone, aš esu nelemta moteriškė, daug sykių klystu ir vėl apgailestauju savo prasikaltimus; norėdama pasitaisyti aš pasirįžau laikyti prie savęs mano rankovėj baltą ir raudoną kamuolį siūlų, ir kada tik nedorumas apima mane, vynioju raudoną siūlą ant raudono kamuolio, o kada geros mintįs ateina, vynioju baltą siūlą ant balto kamuolio. Į pirmą ar antrą metą raudonas kamuolys didinosi, bet per tankų dabojimą aš nesenai pataikiau padaryti abudu to paties didumo, t. y. vienodu; bet gėda man, kad baltasis nėra didesniu''.

J. K—ris.

PETICIJOS DEL MOKYKLŲ PAGERINIMO.

„Draugas'' prie mažiausios progos nepamiršta manęs pašiepti, jog drįsau atkreipti atidžią tėvų, kurių vaikai lankosi mūsų lietuviškų parapijų mokyklose, nors N51 pats „Draugas'' prisipažįsta, kad tos mūsų mokyklos nuo 20 metų gyvuojančios ikišiol neatsakančiai buvo vedamos ir niekuo neprisidėjo nei auklėjime nei mokinime jaunuomenės; bet, girdi, ir negalima buvo to laukti, kadangi vienose mokiną patįs mažai mokantieji vargonininkai, kitose sulenkėjusios sesutės; bet dartės būsią kitaip, esą palaukit meldžiamieji, kada sutvirtės Šv. Kazimiero vienuolynės, tos mus išvaduos — Duok Dieve! pakol kas, męs lauksim. Bet nepaaiškina, ką daryti su tūkstančiais lietuviškų vaikučių, kurių augimą ir metus bent aš, kaipo gydytojas, nežinau būdo sulaikyti. Kada Šv. Kazimiero vienuolynės sutvirtės, tai mūsų vaikučiai, Apveizdos užauklėti ir išmokinti bus jau apsivedę ir savus vaikus turės, o męs pražilę, pypkes į dantis įsikandę užpečkyje sėdėsme ir pasakas anukams sakysme apie savo gerus norus ir niekad neužbaigtus užmanymus.... „Da, byli liudi naše vremia — nie to čto nynešnoje plemia bagatyri ne vy!''...

Aš gi iš savo pusės tuom tarpu tiek pasakysiu, kad yra rengiamas „Meldimas'' (Petition), kuris bus suteiktas arcivyskupui Chicagos, ir Komitetui Suv. Parapijinių Mokyklų Amerikoje — nuorašas gi jų bus suteiktas Amerikonų laikraštijai — ir tuomi pasitikiu, jog bus lietuv. mokyklų klausimu užinteresuota apšviestoji Amerikos publika, kuriai rūpi, kad Amerikos vaikai būtų atsakančiai užauklėti ir pamokinami.—

Šį meldimą tuom tarpu paduodu lietuviškai visuomenei del rimto apsvarstymo ir suteikimo patarimų.

Dr. A. L. Graičiūnas.

TO HIS GRACE
THE ARCHBISHOP OF
CHICAGO,

PETITION.

We, the undersigned citizens of the United States of Lithuanian descent, parents, desiring that our children should grow into intelligent citizens, as well as good christian men and women, and,

Believing that this end can but be attained through our parochial schools providing that these offer in addition to special instruction in religion, Lithuanian history and language, all such other studies as public schools supply,

We do hereby petition your Grace to investigate the Lithuanian parochial schools of Chicago, and remedy those conditions which now cause dissatisfaction among so many of our best people, and which constantly create unfriendliness toward these schools.

The leading complaints are as follows:

1. That the Lithuanian parochial schools do not reach the average standards required by modern education.

2. That our children come out ignorant, narrow, and without the finer social training which Americans respect.

3. That this is a detriment to the good standing of the Lithuanian people as citizens of the community.

4. That teachers are not sufficiently equipped, and that the time of instruction is not properly divided among the different subjects.

5. That when our children go from the parochial school to public school they are four years behind the others.

6. That both children and parents find it too long a time to continue and complete the grammar school, as most children must go to work at 14.

7. There is an average attendance of 250 children in each of the eight Lithuanian parochial schools in this diocese, and records chow that not a single pupil from any of these school has as yet reached or entered a high school, — either parochial or public.

8. That when our children are turned in the world they are handicapped and they fall an easy prey to foul play.

For these and other reasons, we would petition your Grace to use your good office and influence in the most direct way to effect a change for better and more satisfactory results.

Signed:

(Čia tur sekti piliečių parašai. Šitokios peticijos gali būt iš visur surengiamos savo arci-vyskupams, tik pamainant Chicagos vietą su savo vieta peticijoje.)

NAUJI RAŠTAI.

Sveikatos ir Kvėpavimo Lavinim's. Dr. O. Z. Hanish, Lekcija VII. Perguldė Juozapas A. Zėčius. Seattle, Wash. 1911. Pusl. 20.

Alkoholis ir kudikiai arba kaip atsiliepia ant vaikų vartojimas tėvų svaiginančių gėrimų. Pagal d-rą Holitzer'ą sutaisė Barabošius. So. Boston, Mass. Spauda ir turtas „Keleivio''. 1911. Pusl. 23.

Monologai ir Deklamacijos. So. Boston, Mass. „Keleivio'' spauda ir turtas. 1911. Pusl. 96.

Amžinos dainos. Jovaras. So. Boston, Mass. „Keleivio'' spauda ir turtas. 1911. Pusl. 31.

Lengvas budas išmokti angliškai. Parengė St. Michelsonas. So. Boston, Mass. „Keleivio'' spauda ir turtas. 1911. Pusl. 96.

Išėjo šie periodiški raštai: „Jaunimas'' už lapkritį. „Draugija'' N58. „Aidas'' už gruodį.

Krasos dėžutė.

Lelioniui:— Nei vienas nei kitas į laikraštį netinka. Geriaus žinutes rašinėkite. Už prielankumą — ačiu.

Garbauskiui:— Eilutės mažai nusisekę. Šiaip-taip reikia sulopyt. Malonėkite labjaus pranešinėti trumpas žinutes iš savo apygardės lietuvių.— Kit-kas, ko prašote, atliks administracija.

P. Mackevičiui:— 1) „Keletas brūkšnių apie mokyklas'' — labai ilgas straipsnis ir vienok nepadaryta tinkamo išvedimo: ką męs turime delei mokyklų klausimo daryti? Rašant apie praeitį reikia daugiau šalto kritiškumo ir teisybės žiūrėti, o darant išvedimą ateities darbams, reikia patarti ką-nors tikrai gero, — siaurai paimto, bet aiškiai sugalvoto. Paviršutinis pasakymas: reikia mums mokslo! — nieko straipsnyje neišaiškina, nors jis būtų ilgiausis. 2) „Kalėdos'' — nei straipsnis, nei vaizdelis, tik paprasta agitacija, kuri girdisi iš kiekvięno mūsų agitatoriaus. Kodel, o kodel mūsų valdantįs plun-

DOVANAI! Paimk vieną egzempliori SEVEROS KALENDORIAUS ir SVEIKATOS VADOVO 1912 m. nuo artimiausio Aptiekoriaus arba vaistų pirklio.

SEVEROS BALSAMAS PLAUČIAM

(SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS.)

Brangus budas nuo

Sauso ir Aštraus Kosulio,
Stipraus ir Sukrečiančio Kosulio,
Rytinio ir Naktinio Kosulio,
Sunkaus ir ilgo Kosulio.

LYGIAI SUAUGUSIEMS KAIP IR VAIKAMS.

Suteikia jis taip pageidaujamą palengvinimą, gydant: Nušalimą, Bronchitis, Kokliušą, Gerklės užstojimą, Užkimimą ir daug kitų panašių kvėpavimo organų ligų.

Visuomet uzsitikimas. = Visuomet pasekmingas.

Vartok jį pirmiausiai, neklausydamas, ką tau patars žmonės nepaisanti arba jieškanti sau tiktai pelno.

Parsiduoda visus kur tiktai yra Aptiekos ir Vaistu Pirkliai.

DVI KAINOS: 25 IR 50 CENTŲ.

Pasakyk "NE", kuomet tau duos kitą vaistą šio vieton.

Gydymo Patarimai DOVANAI KIEKVIENAM, kuris tiktai parašys į Mųsų Gydymo Skyrių.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

ksną vyrukai taip nepajėgia į gyvuosius mūsų gyvenimo reikalus atsiliepti ir gyvai-trumpai kiekvienan reikalan tarti!..

F. M.:— Už žinutes ačiu. Bet nerašykite kiekvienos eilutės nuo didėsios litaros.— Apie kalendorius Tamstai iš administracijos parašyta.

Senam parapijonui, Worcester: —Apie kapucino prakalbas jau buvo pas mus rašyta, todel šitos žinutės nebedėsim.

N. N.:— „Svajonė lygybės" netinka.

P. Kapliui:— Ilgos korespondencijos sunku sutalpinti. Męs labjau meilytume gauti trumpesnes, bet kasnedėl.

J. Klimavičiui:— Neindėsime. Neapsimoka polemiką vesti su tokiais laikraščiais, kurie patįs nežino, ko jie nori, kaip ir T-ta pats gerai nurodote. Tie, kurie save giria, o kitus peikia, parodo, kad jie yra pigus tavoras. Ir męs velytume, kad jie vely mus peiktų, nes jų gyrimą męs skaitytume sau beveik įžeidimu: nes jie giria tik sau lygius.

Sąnariui: — Paraginimą T. M. D. valdybai už jos neveiklumą malonėkite rašyti pačiai valdybai.

K. Jasukaičiui:— Gavome. Plačiau bus parašyta laiške.

J. Žukauskui: — Straipsnelis apie grįžimą Lietuvon nebeapsimokės spauzdinti, nes pirmutiniame T-ta užtektinai pasakėte. Pagaliaus grįžimas į Lietuvą, tai ne visiems pritaikomas: vieni gali, kiti negali. Šitas klausimas tuomtarpu neduosis išrišti.

F. Mikelioniui:— Patarimas Lietuvos žmonėms, kad delei kraštų kreiptusi į Dūmos atstovus mums rodos bus nereikalingas. Jie ant vietos šitą kelią geriau žino, ir jau naudojasi, kur būna galimu.

Historiškas anekdotas.

Prie rusų caro Nikalojaus Paulaičio iškilo klausimas, kas reikia padaryti su Kaukazu. Valstybės Taryboje niekas nedrįso pirmasis prasitarti. Pagaliaus prašneko senas ir užsitarnavęs generolas:

— Kaukazas reikia išnuomoti (nurendavoti) ant šimto metų vokiečiams, anglams ir italams, visiems po 33 metus: pirmieji inkurs ūkę, antrieji pramonę, tretieji dailę.

— Gerai, — pertarė caras. — Bet tai bus tik 99 metai. Kamgi pavesti paskutinius metus?

— Paskutiniais metais, Jūsų Didenybė, reikia tęn pasodinti rusų general-gubernatorių ir jis viską šitą sunaikįs.

Caras nusikvatojo ir klausimas apie Kaukazą tapo atidėtas.

GREITOS PASEKMĖS.

Kiekvienas verteiva tikisi, kad jo indėtas apyvarton kapitalas tuojau grąžįs jam jo indėlį dagi su gerais nuošimčiais. Tiesą sakant, žėdnas yra, ar bent turėtų būti panašus į tokį verteivą ir už savo piningus reikalauti, kad daiktas, kurį jis perka, būtų tų pinigų vertas ir duotų jam naudą. Pavyzdžiui, perkant gyduolių nuo kurios-nors ligos jųs visados privalote reikalauti tokių, kurios jūsų ligoje būtų tikrai geros, kaip antai Triner's American Elixir of Bitter Wine, kurios gyod nevirškinimą, nerviškumą, vidurių sukietėjimą ir nusilpimą. Mes žinome iš savo pačių, kaip ir kitų žmonių prityrimo, kaip greitai jos veikia visokiose pilyo ir kepenų, vidurių ir nervų ligose. Yra tatai geriausias vaistas viduriams išvalyti ir jiems sustiprinti. Už savo pinigus tatai gaunate daugiau ne kaip verta. Tas vaistas prašalina visokius reumatiškus ir neuralgiškus skaudėjimus, traukymus ir dieglius, gydo visokias moterų ligas, sunkumą po valgių, širdies supykimą. Visose aptiekose. Jos. Triner, 1333—339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

AUKOS IMIGRANTŲ REIKALAMS.

Per p. Al. Žalpis iš So. Omaha, Neb. $4.50.

Lietuvos Sūnų Dr-stė Waterbury, Conn. per Stanley Mikulskį $28.21.

Lietuvių Ukėsų Dr-stė Des Maines, Iowa, per J. H. Alikonį $5.00.

Nuo baliaus pelnas iš Brockton, Mass. per H. J. Vaitkų $23.85.

I. Š. K. išdo rašt.
J. Jukelis,
New Kork City.

ŽODIS VISUOMENEI.

Šiuomi pranešame visuomenei, kad, jei kas nori apturėti žingeidžią kningą, 'Jubilējinį V. L." Numeri', kuriame telpa 62 paveikslai ir 58 straipsniai įvairaus turinio — beletristika ir eilės, tai turi gauti du nauju „Vien. Liet." skaitytoju ateinantiems metams ir prisiųsti $4 Money Order'į į redakciją. Už tatai gaus augščiau paminėtą kningą. Neįstengiantieji gauti du nauju skaitytoju „V. L.", tegu prisiunčia 50c. 2-centėmis markėmis ir taiposgi gaus tą indomią kningą. Lauksime užsakymo.

J. J. Pakštis ir Co.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

ŽODIS SKAITYTOJAMS

Gerbiamieji „Vien. Lietuvnininkų" skaitytojai, kurių prenumerata yra jau pasibaigus ir kurie aplaikėte paraginimo korteles, malonėsite atnaujinti, nes kitaip priversti būsime sulaikyti siuntinėję laikraštį. Tie gi, kurie esate užsirašę su dovanomis *Atlasu,* malonėkite dar truputį palaukti ir netrukdyti administracijos su užklausimais. Kaip bus gatavas, tai pranešime per laikraštį.

Permainydami adresą, visuomet parašykite aiškiai: vardą, pavardę, numerį, gatvės vardą, miesto ir valstijos vardus. Pirma pažymėkite seną, paskui gi naują adresą.

„V. L." Administr.

VISŲ ATYDAI!

Pas mus galima gauti visus VIDUNO raštus:

Mūsų uždavinys	1.00
Slaptinga žmogaus didybė ..	40
Mirtis ir kas toliaus	30
Gimdymo slepiniai	40
Žmonijos kelias	20

Kurie norite gauti minėtas kningas, malonėkite rašyti mums šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.,
120 Grand st.,
Brooklyn, N. Y.

ANT PARDAVIMO

Aroserne ir bučernė ant pardavimo labai geroje vietoj„ biznis eina gerai, apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų ant kampo Berry ir No. 41tos str. Galima dabar pirkti pigiai. Pasiskubinkite atsišaukti ant šio adreso:

A. M. Martus,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(12)

KĄTIK IŠĖJO!

Severos lietuviškas Kalendorius ir Sveikatos Vadovas 1912-tiems metams yra jau išleistas ir prašome, idant vieną egzemplioriį paimtum sau. Duodame jį **Dovanai!** Apart kalendoriaus jame telpa šimtai ilgesnių ir trumpesnių sklypelių, pilnų naudingų ir praktiškų informacijų, reikalingų visoms klesėms. Tas kalendorius turi rastis kiekvienuose namuose. Paimk vieną egzemplioriį nuo artimiausio aptiekoriaus arba vaistų pirklio. Jeigu neturėtų, parašyk į W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„**BIRUTĖ**" išeina kas pėtnyčia Tilžėje (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).

„**BIRUTĖ**" yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiškai.

„**BIRUTĖ**" spausdinama lietuviškomis raidėmis ir išeina grynoj lietuvių kalboje.

„**BIRUTĖ**" jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautišką ir kultūrišką kilimą Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

„**BIRUTĖ**" nori būti „apžvalga" visoms apžvalgoms, ant kiek jai pasiseks tą įvykdinti, prigulės nuo savo tautiečių.

„**BIRUTĖ**" tekainuoja visose Suvienytose Amerikos Valstijose visiems metams **tiktai $1.50.**

Priederme kiekvieno lietuvio yra išsirašyti „**Birutę**", tuomi parėmia reikalus prūsų lietuvių ir kartu visos lietuviškos tautos.

„**BIRUTĘ**" **galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120—124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris yra „Birutės" atstovu visos Amerikos.**

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis

Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto $2.50 / Ant pusės meto $1.25 / Ant ketverčio meto 65c.

EURO-POJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 / Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. / Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik $1.
Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

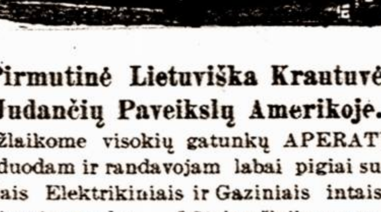

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Raćiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

JEI NORITE VISKĄ ŽINOTI,
kas ant svieto dedasi, tai skaitykite šiemet laikrašti

"RYGOS NAUJIENAS"

Geriausias darbo žmonių laikraštis: didelis, su priedu, pigus, gražus ir naudingas, gyvuoja jau ketvirtus metus.

"Rygos Naujienose" rašoma įvairios ir naujausios žinios iš viso svieto kraštų, kaip iš Rosijos, taip ir iš plataus užsienio: iš Amerikos, Afrikos ir kitų žemių.

"Rygos Naujienos" rašo apie kares (vainas), karalius, karalystes, apie politiką ir ekonomiją: apie žemės pirkimus ir pardavimus; bankus, prekystę ir pramoniją; apie amatus, darbus, uždarbius ir tarnystes ir t. t.

"Rygos Naujienos" užtaria varguolius, šviečia juos ir parodo jiems tikrąjį—šviesų gyvenimo kelią, kuriuo kiekvienas gyvas žmogus turi teisę vienodai su kitais naudoties.

"Rygos Naujienos" duos savo skaitytojams per šiuos 1912 metus **išlošti ant lioterijos 100 rublių ir**

☞ **už 150 kap. dovanų** ☞

duos 6 dideles, labai naudingas ir gražias knygas:

1) **Juokų Kalendorių** 1912 metams, kaina 10 k. 2) **Kunigų pasakos ir davatkų** juokai, kaina 15 k., 3) **Kalbamokslis** (gramatika) **lietuviškos kalbos,** kaina 25 k., 4) **Juokų knygelė** (su paveikslais), kaina 25 k., 5) **Kaip įgyti pinigus,** kaina 10 k., 6) Parankiausioji **Homeopatijos knyga** gydymui žmonių ir gyvulių su **Homeopatiškais vaistais** be gydytojo pagelbos. Parašė Daktaras Bekerman'as. Lietuviškai vertė T. Žvalgonas, kaina 75 k., (didelė apie 150 puslapių knyga).

"**Rygos Naujienos**" eina vieną kartą per savaitę (nedėlę) — subatomis, didelio formato ir su priedu. Kaina su prisiuntimu: **metams 3 rub.,** pusmet. **1.50** kap., 3 mėn. 80 k. ☞ **Galima užsimokėti ir dalimis: per keturius mėnesius 1 rub.** ☞ **Į užsienius:** metams 4 rub., pusmet. 2 rub., 3 mėn. 1.25 kap. Atrokavus 1.50 kap. už dovanas, kurias "Rygos Naujienos" duos savo skaitytojams, tai pats laikraštis **liekta tik už 150 k. met.,** o į užsienius — **2.50 k.**

Kas parinkęs dešimtį "Rygos Naujienų" metinių prenumeratorių atsiųs redakcijai — gaus visiems 1912 m. "Rygos Naujienas" su visomis dovanomis **veltui.** Adresas:

Riga, Katoličeskaja No. 28, Redakcija "Rygos Naujienos"

Amerikiečiai, užsakykit "Rygos Naujienas" į tėvynę — savo giminėms!

LIETUVOS ŪKININKAS

seniausias Lietuvoje lietuvių laikraštis

(nuo 1905 metų pabaigos), eina Vilniuje kas savaitė (nedėlia) su priedais:

ŽEMĖ — kas 2 savait., ukio reikalams pašvęstas priedas.
SVEIKATA — kas 4 sav., rašoma apie ligas ir sveikatos užlaikymą.
JAUNIMAS — kas 4 sav., tai jaunimo laikraštis.
ŽIBUTĖ — moterų reikalams pašvęstas laikraštis.

Metiniai „L. Uk-o" ėmėjai gauna da **dovanai didelį kalendorių 1913 m. Ukininkai** premijoms už raštus gauna **ukio padargų.**

„**Liet. Ukininkas**" duoda įvairius patarimus: ukio, teisių (provų) ir kt. reikaluose.

Per „**Liet. Ukininką**" galima užsisakyti visokios **knygos.**

„**Liet. Ukininke**" rašo arba pasižadėjo rašyti: daktarai—P. AVIŽONIS, O. BIRMANMAITĖ, K. GRINIUS, S. MATULAITIS ir kt.; veterinoriai—VEITAS, JAŠINSKAS, MOCKUS; advokatai—Dumos atstovas A. BULOTA, J. VILEIŠIS, M. SLEŽEVIČIUS, buv. II Dumos atstovas P. LEONAS ir kt., buv. I Dumos atst. inžinierius P. VITKANSKAS; agronomai—J. MASIULIS, Z. LIUDKEVIČIUS; agron. stud.—KRIŠČIŪNAS, KLIMAS; taipgi—G. PETKEVIČAITĖ (BITĖ), ŽEMAITĖ, JOVARAS, VARGOVAIKIS, MORKUS, A., BALTRŲ DĖDĖS KAIMYNAS ir daug kitų.

„**Liet. Ukininke**" rašoma taip, kad ir nemokyčiausi supranta.

„Liet. Ukininko" kaina:

Amerikoje metams 2 dol. 20 centų (4 rub.), pusei metų 1 dol. 10 c. (2 rub. Lietuvoje metams 3 rub. (1 dol. 65 c., pusei metų 1 rb. 50 k. (83 c.), 3 mėn. 75 kap.

Teipogi naudinga yra užsisakytį dažniausia einantis pigiausias laikraštis

LIETUVOS ŽINIOS

eina TRIS KARTUS Į SAVAITĘ, UŽ 4 RUB. duoda 150 NUM. ir da nemokami PRIEDAI.

MOKYKLA (lig šiol ėjo prie „Liet. Ukininko") — mėnesinis mokytojų laikraštis.
AUŠRINĖ su **Vasaros Darbais ir Farmaceutų reikalais** — moksleivių laikraštis.

„LIET. ŽINIŲ" KAINA: Amerikoje metams 3 dol. 30 c. (6 rub.), pusei metų 1 dol. 92 c. (3 r. 50 k.); Lietuvoje metams 4 rb. (2 d. 10 c.), pusei metų 2 r. 20 k. (1 dol. 20 c.)

Nuo lapkričio 1 d. 1911 m. pradėjo eiti mėnesinis laikraštis

BENDRIJA pašvęstas kooperacijos (vart., kred. ir kt. drg. reikalams.

„BENDRIJOS" KAINA: Amerikoje metams 1 dol. 10 c. (2 rub.) pusei metų 60 c. (1 rub. 10 k.), Lietuvoje metams 1 r. 50 k. (83 c.), pusei metų 85 kap.

„LIET. UKININKĄ", LIET. ŽINIAS", BENDRIJĄ", VILNIAUS KALENDORIŲ IR KNYGAS leidžia pasitikėjimo BENDROVĖ

F. BORTKEVIČIENĖ, K. GRINIUS IR KO.

Bendrovės nariai, įmokėję **25 rub.,** gauna „Liet. Ukininką" arba „Bendriją" visuomet DOVANAI (tik vieną iš jų), arba „L. Žinias" primokėdami kasmet po 1 rublį. Už 50 rub ir „Liet. Žinias" gauna dovanai. Bendrovės įstatus išsiunčiame pareikalavus.

1911 metais BENDROVĖ išleido spalvuotą

LIETUVOS ŽEMLAPĮ su etnografiška siena. Žemlapio kaina be viršelių 50 k., su viršeliais 70 k., su puikesniais viršeliais ir drobe paklijuotas 1 rub. Assiuntimui reikia da pridėti 8 k., o jei norite apdraustą—tai 18 k.

Pinigai geriausia siųsti money orderiais, tik pasirašykit ant money orderio vardą ir pavardę.

Visų trijų laikraščių („Liet. Ukininko", „Liet. Žinių" ir „Bendrijos) adresas tas pats:

Russia - Lithuania - Vilnius, Semionovska, 10

ir pridėti vardą to laikraščio, kuriam siunčiate.

Telephonas: 3254—T—Market.
Daktaras
Jonas J. Kaśkiaućius
Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: { Nuo 9—12 ryt. / nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

Telephonas: Greenpoint 8.
Daktaras
A. Szliupiute-Jankauckiene.
gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka
Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave.
Scranton, Pa.
Pānedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Joseph Topilis & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N.Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

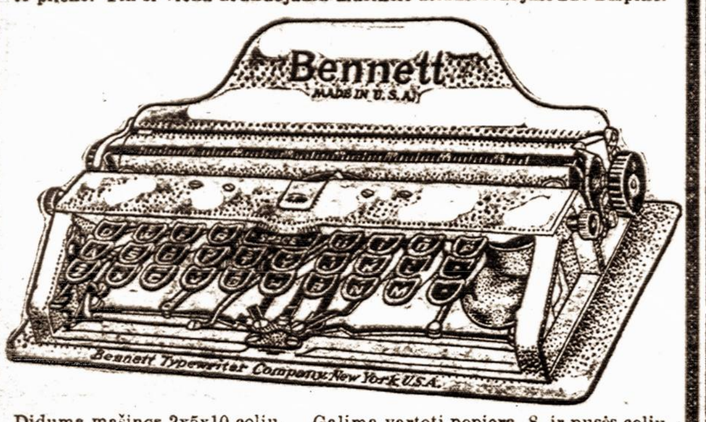

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukształtis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Tuojaus išeis išpo spaudos.

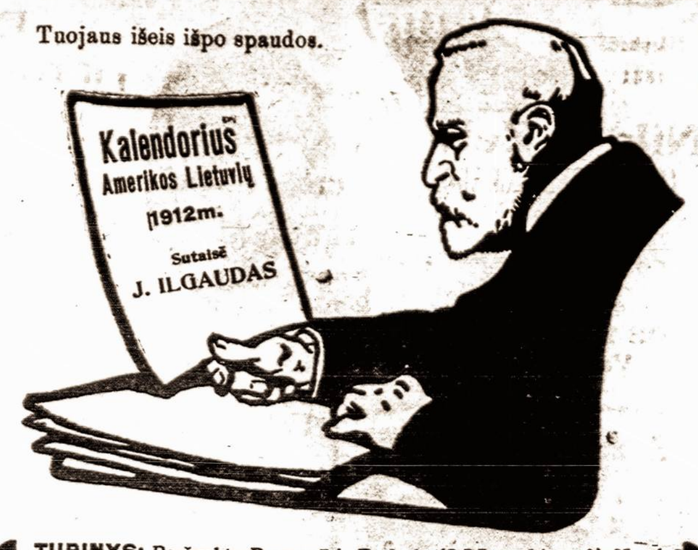

TURINYS: Peržvalga; Pramonė ir Prekyba (G.J.Leveskio ref.); Naminė Higiena (M.Jurgelionienės ref.); Iš sveikatos srities (Dr.A.L.Juška); 10metinės "Aušros" sukaktuvės; Edisono gyvenimas ir darbai; Nuo kada žmonės vartoja Kalendorius; Ką veikė Milwaukee's socijalistai (iliustruotas); Pirmoji Gegužės; Nuo ko paeina raudonoji Vėliava; Kaip likti piliečiu (liet. ir angliškai); Patarimai gyvenimui; Eilės; Informacijų Skyriai; Pasakaitės; Įvairųs Receptai; Visokios Statistikos; Juokai ir šiaip įvairųs raštai ir naudingos žinios. Puikiai iliustruotas; daug paveikslėlių ir pagrąžinimų. Naudingiausias, gražiausias ir geriausias už visus Kalendorius. Didumo 7x10 colių, į 100 ar daugiau puslapių.

Kaina 25 centai. Agentams geras uždarbis.

Kas prisiųs 25c, tam pridėsime gražų kišeninį kalendorių **Dovanų.**

J. ILGAUDAS, 1613 S. Halsted st., Dept. 6, Chicago, Ill.

TIK KĄ IŠĖJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliunčli parašyta **P. Norkaus.** Su 25 paveikslais. Pusl. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbia rolė lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fyziškai ir protiškai; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdieną po desėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS

Apysaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vėgėlės. Pusl. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų prakilnių darbų, kaip historiškos apysakos. Francūzus pakėlė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu historiškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi historiškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas", „Vitelioraudа" ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas" yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAŽVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikonų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusl. 356. Kaina $1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuotų tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitęs žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvio kningynėlyj.

J. J. Paukštis & Co.
120–124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00

Skaitykite atydžiai!

Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatika. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga $100.000.00

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet.

Musu aptiekoriaus

vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. (c or. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: F. Živatkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

Didžiausis Pasaulyje Teatras

Hippodrome.

ant 6th Ave., tarp 43 ir 44 gatvių.

Šiemet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Aplink Svietą". Būti New Yorke ir neaplankyti Hippodromo, reiškia būti Romoje ir nematyti popežiaus. Lošia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-ių. Geriausios sėdynės $1. Augščiau — pigiau.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.
Apdaryta $1.00.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikųs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

EMIGRANTŲ ŠELPIMO KOMITETO ADRESAI:

S. Jankauskas,
350 Newark str., Hoboken, N. J.
Pagelb. S. Zaliaucka. 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.
Išd. V. Dauncras, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y
Sekr. J. A. Kavaliauckas.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo ižde turi grynais pinigais suvirš $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdarinciems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus Jeigu S. L. A. kuopos raštųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek pinigų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk geriamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgavimui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

PIRMAS LIETUVISZKAS

Fotografistas ir Maliorius

VISOKIU FOTOGRAFIJŲ

Darba atlieku

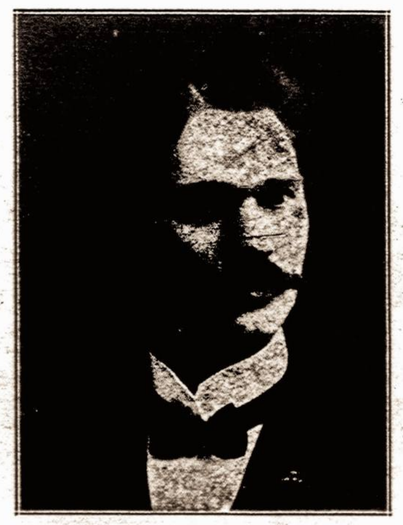

puikiai ir pigiai.

G. BENSON

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo kantorę į Chicago, Ill., kurioj galit gaut: laikrodžių, laikrodėlių, lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, klernetų, trūbų, koncertinų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų ir malda-knygių. Gražių popierų gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tuziną už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano katalogą, rašyk šiądien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali ganti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORTĖS — malonėkit atsilankyt į musų Ofisą, o busit kogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120–124 Grand Street, Brooklyn, Y. N. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekinoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekinoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyit ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukształtis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Preké $7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

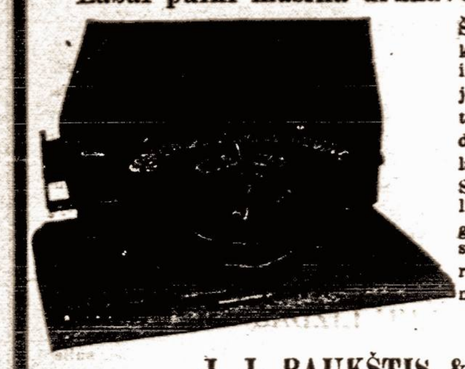

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta. visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanelį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Telephone Orchard 1133.
Dr. I. R. TILLMAN
Ofiso valandos:
8-10 ryte, 1-2 po piet, 6-8 vakare.
Nedėliomis: 8-10 ryte, 1-2 po piet.
276 E. Broadway, New York.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

Telephone 1331

Nik. P. Zelw
LIETUVISZKAS GRABOR.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*

H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

---

95 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofisas atidaras
DIENĄ IR NAKTĮ.
213½ Berry Str. **Brooklyn, N. Y**
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Žmijecznikas yra tikrasis Tėmykit Tiktai Groblewskio

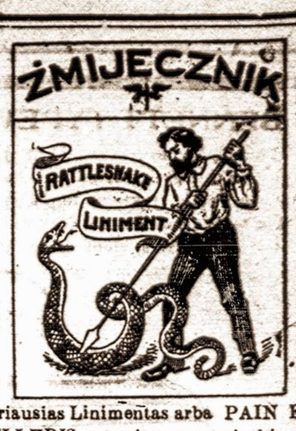

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter .

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Bischoff's Banking House
287 Broadway **Kampas Reade Gatvės**
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

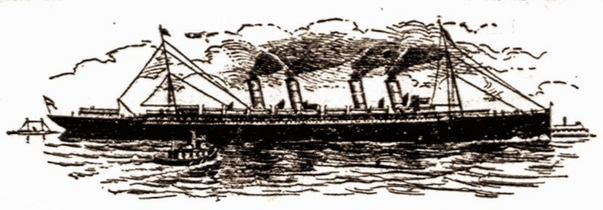

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atsišaukia į

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.

$100.000 (šimtas tukstančių dolerių) yra mųsų kaucija sudėta į rėdišką kasą.

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. **Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.**

DR. ALEX. O'MALLEY
SPECIJALISTAS.

RUPTURA
ISZGYDOMA { Greitai, Sveikai, Galutinai.

RAIŠČIAI PRAŠALINAMI ANT VISADOS.

Visiškas rupturos išgydymos užtikrintas (bile lyties) seniems ar jauniems, nežiurint, kaip ilgai užsisenėjus, be jokių peilia pjaustymų.

Dr. O'Malley'o nauja gydymo metoda tikrai yra LIUOSA nuo visų pavojų. Nėra pjaustimų, nėra skaudėjimų, nėra operacijų. Nereikia apleisti darbą. Nereikalauja raiščių kada jau išgydytas.

Užganėdinimas užtikrintas. Dėkingi aprašymai ir paliudijimai, nuo dėkingų žmonių. Daugiau kaip 500 ligonių praeitais metais IŠGYDYTA.

Dėkingumo paliudijimai nuo dėkingų žmonių.

Skaityk, ką sako išgydyti pacijentai apie Dr. O'Malley.

Unijos Dokų užvaizdėtojas Raubso Kasyklų, Luzerne, Pa. sako:

Courtdale, Pa., Nov. 26, 1911.

Brangus Dr. O'Malley:

Aš rašau Tamistai šį laišką, kad pranešti Tamistai, jog aš rekomenduosiu Tamistą kiekvienam Ruptura sergančiam; kadangi aš buvau baisiam padėjime, bet nuo Tamistos vaistų likausi visiškai išgydytu. Aš duodu pavelijimą pavartoti mano varą, kad ir kiti ligoniai gali būti išgydytais.

Ad. Kuttenberger,
Box 131, Luzerne, Pa.

Mr Thos. Curry, Lehogh Valley Mainų Mekanikų Meistras, pasako svarbią istoriją tėvams. Šitai ką jis sako:

Plains, Pa., Nov. 1, 1911.

Brangus Daktare:

Aš noriu Jums padėkoti, ką Jus esat padarę mano vaikams, abudu išgydėt nuo rupturos: vienas vaikas dviejų metų (gimęs su ruptura) ir kitas devynių metų senumo. Jie dabar yra abudu sveiki ir nenešioja raiščių; yra stiprųs ir diktųs, ir tikėk man, aš dabar esu laimingas tėvas.

Su guodone
Thos. Curry.

Gerai žinomas Klerka Išgydytas.

Aš gavau patrukimą (rupturą) kilnodamas bąksus kuomet aš tarnavau krautuvėje. Aš ėmiau Dr. O'Malley vaistus ir dabar esmi jau išgydytas nuo rupturos, kuri vargino mane per kelis metus. Aš geisčiau pasakyti kiekvienam ruptura sergančiam žmogui, kaip aš labai esmi dėkingas Dr. O'Malley'ui už jo stebuklingą išgydymą.

J. Rudolph,
30 E. Northampton st.,
Wilkes-Barre, Pa.

Prisiųsk 2c. markę mano veltui gaunamai iliustruotai knygai apie Rupturą.

DR. ALEX. OMALLEY
Ofisas: 158 S. Washington St.
WILKES-BARRE, PA.

Ten, kur galite rašyti ir kalbėti lietuviškai.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

Jeigu norite turėti gerai atliktą darbą už prieinamą kainą, tai kreipkitės į offisą Dantistų Daktarų

GEMSO ir GINDESO
791 BROADWAY (kampas Fayette St.) BROOKLYN, N. Y.
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 8 vak. Nedėlioje nuo 9 ryte iki 1 po piet.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

N. L. SAVAY
Advokatas.

Pirmiaus buves sąnariu gerai žinomos advokatu firmos Atwater & Cruikslank.—Teipgi ex-prezidentas American Civic Alliance.

Praktikavęs tryliką metų augštesniuose teismuose.

OFFISAS:
45 Broadway, New York, N. Y.
Ruimai 184-187.
Tel. Rector 5560.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

— ADVOKATAS —

VIKTORAS E. GARCAS
45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevićia

VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.

Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Prie So. 2-nd Street.

Nepamirškit
Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, švieži as alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI,
— KVEPIANTI CIGARAI. —
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

„Look Out! You'd better take care of Yourself"

Galvos skaudėjimas, gerklės sope, skaudėjimai krūtinėje, šonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neineis į sunkų padėjima jeigu vartosi

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERI

sulyg to, kaip yra nurodyta ant pakelių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimų ir klastavimų, žiūrėk tik kad butų **Inkaras** ir mūsų vardas.

P. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St.,
Telephone, 1162 W'msburgh
BROOKLYN, N. Y.

„Jus mane išgelbejote"!

taip rašo išgydyti žmonės, «kaip kiti daktarai ir visoki vaistai negalėjo išgydyti».

Aš AMBRAZEJUS STAKNEVIČE prisiunčiu Philadelphijos M Klinikos glaunam daktarui padėkavonę už geras liekarstas kurios nistumė nuo manęs ligos akmenį, ką slogino per kelis metus, nes pirmiau didžiausei akademčiai daktarai iš New Yorko gydė, o visi jie negalėjo pagelbėti, — o Philadelphijos M. Klinika į trumpą laiką sveiku padarė ir tikiu būti sveiku visada. Per tai ž čvį Kliniką ilgo gyvavimo ir visiems lietuviams, kurie serga, kad kreiptųs į Phil. M. Kliniką, kuri tikrai gerai tarnauja ir sergantiems sugrąžina sveikatą už ne brangiai. Ambr. STAKNEVIČE, Fulton County, Norris, Ill. Box 102.

GUODOTINAS DAKTARE: Šinomi danešu, kad dar nė pusę liekaratų nesuvartojau, o jau esu sveikas ir daug angydytis nereikalanju. Širdingai dėkavoju už gydymą ir labai geras liekarstas. Dabar dirbu mainose. Jurgis Bacevičė. Box 5, Rush Run, W.Va.

GUOD PONE: Apturėtas liekarstas suvartojau, — jos yra labai geros, nes nuo varginamos ligos galvos, krutinėje skaudėjimo išgydė, ne ant visos sistemos dabar jaučiuosi gerai sveikas. Esu labai dėkingas. Tony Mataškevič,
117 Plumpton st. Washington, Pa.

Labai daug padėkavonių už išgydymą nuo visokių ligų. Philad. M. Klinikas turi kasdieną. Kaip kiti visoki daktarai neišgydo, tai šitas Klinikas ir tiems sugrąžina sveikatą, — be peilio, be pjaustymo, be operacijos, — vienok su tikroms, geroms liekarstoms, kurias tik gamta ir mokslas išduoda, kaip Amerikoj, taip ir iš Europos.

KAM SIRGTI IR VARGINTIS LIGOMS, KAD TEISINGAI GALI BŪT IŠGYDYTU

nuo įvairių ligų kaip slaptų, taip ir kitų, kurios užgula, kaip iš viršaus taip ir viduriuose kūno, kaip šviežiai užpuolančių taip ir nuo apsenėjusių, kurios tik suteikia nesmagumą ir skaudėjimą, KAIP VYRU taip ir MOTERU nesveikumus. BUSI IŠGYDYTAS, atsilankyk, o jei toli gyveni, tai aprašyk nesveikumus-ligą lietuviškoj kalboje, o apturėsi rodą, pagelbą ir tinkamai sutaisytas šviežias liekarstas iš geriausių medikamentų, kurios gali išgydyti. NEAPSIRIK, NESUKLYSK, bet visada ateik, ar rašyk ant šito adreso:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut Street .·. .·. .·. .·. **Philadelphia, Pa.**
VALANDOS: Nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 3. Vakarais Utarninke ir Subatoj nuo 6 iki 8 valandai.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
„ Bell 47
Residence Peoples 1100

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... ..... **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, **CHICAGO, ILL.**

Mano Dirbtuvė tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziau paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.